

WARSZAWA, 23.10.1936. (dawniej Karola) Nr. 2. Redaktor i jego zastępca przyjmują od godziny 1 do 2 po południu.

WARSZAWA PRZEMUMERATY:
Przemumeracja miejscowa z odbieraniem numerów w administracji „Echo” 1 zł. 10 gr. Odbieranie do domów 40 zł. Od dnia 1 stycznia 1937 r. przemumeracja miejscowa z przesyłką pocztową w wysokości 2 zł. 50 gr. mies. lub 7 zł. kwart. (przy zapłacie zgóry)

Przemumeracja zagraniczna 4 zł. 50 gr. Artykuły nadrukowane bez odroczenia liczone według stawek za bezpłatne nakłady w wysokości 100% z odroczeniem w wysokości 50%.

Przebieg

Rok XII Nr. 295 Łódź piątek 23 października 1936 r.

CENY OGŁOSZEŃ.
Przed tekstem t. j. 1-sza strona 40 gr. 2-4 w. m-m i sam. str. 3 sam. w tekście: 10 gr., nekrologi 20 gr., swyca. 15 gr. strona 10 łamów, drobne 12 gr. za wyraz, dla poszukujących pracy 10 gr., najmniejsza ogłoszenie 120 gr., dla szerobot. 1 zł. Ogłoszenia dwukolorowe o 50 proc. drożej; ogłoszenia zagrani- na i trójkolorowe o 100 proc. drożej; ogłoszenia adwokatów ryczałtem 25 zł. - any ogłoszeń niefideleskich są o 25 proc. eni droższe.

24 i w. mm. w 1 łamie szer. 70 mm. (strona i amów) w wydaniu prowincjonalnym 75 gr. Za termin druku i treść ogłoszeń administracja nie odpowiada. P. K. O. Nr. 68008.

PRZED KONCENTRYCZNYM ATAKIEM Krwawe boje o Madryt

Wojska powstańcze posuwają się bez przerwy.

LONDYN, 23.10. Reuter donosi z Madrytu: Powstańcy nie będą mogli rozpocząć koncentrycznego ataku na stolicę zanim ich wojska na różnych odcinkach nie będą na mniej więcej jednakowej odległości od Madrytu. Na odcinku północno-wschodnim pod Siguenza powstańcy są jeszcze w odległości 125 km. od Madrytu. Rząd będzie miał więc dość czasu, aby skonsolidować swoje siły zbrojne i akcję obrony stolicy. Generał Ascencio został mianowany szefem całej milicji rządowej.

główniej kwatery powstańczej, gwałtowne ataki wojsk rządowych zostały odparte z ciężkimi stratami. Na froncie Avila powstańcy zajęli Las Navas i del Marques. Wojska powstańcze posuwają się bez przerwy w kierunku Madrytu. Na odcinku Aranjez Illescas odparto kontrataki wojsk rządowych. Na froncie Guadalajara wojska rządowe poniosły znaczne straty. W Andaluzji powstańcy rozbili oddziały wojsk rządowych, które usiłowały zająć wioskę Castro del Rio.

go. Okoliczność powyższa dowodzi rozprężenia które wkrada się do armii francuskiej, skutkiem agitacji komunistycznej.

Dr. Tomaszewski komisarzem Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi

ŁÓDŹ 23 października. Ministerstwo Opieki Społecznej mianowało komisarzem Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi dr. A. Tomaszewskiego, naczelnika Izby Lekarskiej w naszym mieście. Dr A. Tomaszewski mianowany został na miejsce dotychczasowego komisarza radcy Min. Opieki Społecznej p. Michalskiego. Nowy komisarz Ubezpieczalni Społecznej w Łodzi obejmie urządowanie w dniu jutrzejszym. Nominacja ta jest bardzo znamienna, bowiem jest to pierwszy wypadek objęcia stanowiska komisarza Ubezpieczalni Społecznej przez lekarza łódzkiego.

Koniec wspólnych lotów...
Znana para lotników Mollison — Amy Johnson, rozwodzi się. Amy Johnson chce powrócić znów do swego panieńskiego nazwiska.

KOMUNIKAT MADRYCKI.
MADRYT, 23.10. Dn. 22 bm. o godz. 21-ej ministerstwo wojny ogłosiło następujący komunikat: W okolicach Oviedo toczyły się gwałtowne walki z powstańcami. Na froncie środkowym przeciwnik rozpoczął ofensywę pod Siguenza.

KRWAWY ATAKI.
MADRYT 23.10. Oficjalny komunikat rządowy stwierdza, iż wojska powstańcze atakują bez przerwy na odcinku Naval-Camero — Illescas. Powstańcy usiłowali przerwać połączenia komunikacyjne i linię kolejową pomiędzy Madrytem a Ciudad Real. Samoloty powstańcze bombardowały dworzec Aranjezu.

ROZSTRZELANIE 14 LOTNIKÓW.
VALLADOLID, 23.10. Według informacji otrzymanych z Madrytu, rozstrzelano tam 14 lotników za to, iż przez omyłkę dwukrotnie bombardowali pozycje rządowe w Olias del Rey.

ZAJĘCIE SZCZYTÓW GÓRSKICH.
PARYŻ 23.10. Władze powstańcze donoszą, że na odcinku pod Siguenza wojska powstańcze zajęły szczyty górskie. Vasco na i Quebracha, miejscowości Moratilla i Peregoína, wojska rządowe poniosły duże straty. Na odcinku pod Teruel powstańcy zajęli Cadaredas i San Vincente.

LA CORUNA 23.10. Na froncie Huesca według brzemienia oficjaln. komunikatu z

PSZCZOŁKA
BOLACH GŁOWY
PROSZEKI DLA DOROSŁYCH
ZE ZNAKIEM FABRYCZNYM

60 KARABINÓW MASZYNOWYCH zginęło z koszar pod Paryżem.
PARYŻ, 23.10. W koszarach pod Paryżem zginęło 60 karabinów maszynowych wraz z amunicją. Okazało się, że wywieziono je do Hiszpanii dla rządu madryckiego.

Mimo zakazu rexiści urządzają marsz na Brukselę

OŚTRE POGOTOWIE WOJSKA.

BRUKSELA, 23.10. — Dziennik „20 wiek” zapowiada, iż wojska garnizonu brukselskiego będą znajdowały się w niedzielę w pogotowiu.
BRUKSELA, 23.10. — Przywódca „Rexu” Degrelle wygłosił wczoraj wieczorem przemówienie w Brużes, w którym oświadczył, iż będzie bronił „poszanowania wolności ludowych”. Rex zapowiedział zorganizowanie wielkiego zebra- nia w niedzielę. Zdaniem Degrelle'a nie

sprzeciwia się to wcale konstytucji. Pomimo to zebranie to zostało zabronione. W niedzielę — powiedział Degrelle — będziemy wszyscy w Brukseli. Specjalne po- ciągi będą skasowane, ale już w sobotę 50 tysięcy rexiistów z prowincji przybę- dzie do Brukseli, gdzie zajmą się nimi miejscowi rexiści. Degrelle twierdzi, iż w manifestacji weźmie udział 100 tysięcy rexiistów.

Większe wygrane dzisiejszego I ciągnięcia Loterii Klasowej.

Warszawa, 23.10. — W dzisiejszym pierwszym ciągnięciu Loterii Państwowej ważniejsze wygrane padły na następujące numery:

5000 zł — 39609	500 zł — 114668 177202
2000 zł — 85392	400 zł — 47940 48016 72577 108109 112072
1000 zł — 68149 102760 154499	200 zł — 1108 31755 35245 82582 95133 130116 174988 186683
	150 zł — 63896 97153 27217 24961 81822 54485 15606 184416 149647

Po trzęsieniu ziemi we Włoszech.

Wenecję i okolice nawiedziło silne trzęsienie ziemi. Najwięcej domów runęło w Cor dignano (na zdjęciu). Uratowani mieszkańcy zamieszkali w namiotach wojskowych.

KOCHLIWY SUBLOKATOR. KOMUNISTA UDUSIŁ PRZYJACIOŁKĘ

DWA TRUPY W MIESZKANIU.

SOSNOWIEC, 23.10. — Sosnowiec wstrząśnięty został potworną wprost zbrodnią, jaka miała miejsce w domu robotnika Stanisława Chmielewskiego, przy ul. Perła 3. Gdy wieczorem Chmielewski wrócił do domu, dokonał strasznego odkrycia. W mieszkaniu zastał dwa trupy: żony swej, 34-letniej Marii, oraz 30-letniego Stefana Kotuły z Czeladzi.

cią. Została ona przez Kotułę uduszona. Po morderstwie zbrodniarz wyciągnął z szuflady brzytwę i popełnił samobójstwo, podrywając sobie gardło. Leżał on w kałuży skrzepniętej krwi obok swej ofiary, a opodal znaleziono zakrwawioną brzytwę. Kotuła do niedawna analfabeta, pracował w Czeladzi jako czeladnik piekarski. Zapisał się do partii komunistycznej. Uzdolniony, począł uczyć się i wkrótce opanował sztukę pisania i czytania. Ostatnio Kotuła pracował w charakterze robotnika sezonowego w Będzinie.

Przerażony robotnik zawiadomił o wypadku policję, która przybyła na miejsce i przeprowadziła dochodzenie. Nie ulegało wątpliwości, że w mieszkaniu, w czasie nieobecności Chmielewskiego rozegrała się straszna tragedia, zakończona śmiercią dwojga ludzi. Kotuła, który pochodzi z Czeladzi i od dawna był czynnym członkiem Komunistycznej Partii Polskiej, poznał w czasie pracy partyjnej Chmielewską, która również należała do partii komunistycznej.

W sklepach amerykańskich pojawiły się torebki papierowe, na których partia republikańska agituje za swoim kandydatem Londanem, czynnikiem Roosevelta odpowiedzialnym za zwyczaj artykułów pierwszej potrzeby.

Po pewnym czasie Kotuła, pod pretekstem ściślejszego współdziałania przeniósł się do Sosnowca i zamieszkał w charakterze sublokatora u Chmielewskich. Chmielewski zgodził się na to, ponieważ zarobek jego nie wystarczał na prowadzenie domu, a sublokator płacił im za mieszkanie i obsługę. Między Kotułą a Chmielewską zawiązał się stosunek miłosny, który trwał kilka miesięcy i skończył się tak tragicznie. Jak zeznaje Chmielewski, żona kilkakrotnie klęczała się z Kotułą i wyraziła chęć pozbycia go się z domu. Widocznie między kochankami w dniu tym doszło do ponownej kłótni, w trakcie której Kotuła zamordował kochankę a potem sam popełnił samobójstwo. Sine i bardzo wyraźne ślady na szyi kobiety świadczą, jaką zginęła ona śmier-

ŁÓDŹ 23 października. Wczoraj po południu w firmie „Appret” (Siewna 15) wybuchł strajk okupacyjny na tle zamierzanej redukcji 35 robotników. Strajkujący w liczbie przeszło 150 robotników domagają się zamiast redukcji podziału pracy. Odbyty w dniu wczorajszym w Inspektoracie Pracy konferencja dotycząca uregulowania warunków pracy i płacy w przemyśle chustkowym nie dała rezultatu i została odroczona do dn. 28 bm. W fabryce pończoch „Silva” (Al. Kościuszki 90) trwająca od kilkunastu dni okupacja została przerwana. Robotnicy w dniu wczorajszym opuścili fabrykę. Sprawa zlikwidowania zatargu będzie tematem obrad, które odbędą się dziś o godz. 16-ej.

Propaganda wyborcza w Ameryce.

W powyższej sprawie odbędzie się w dniu dzisiejszym w Związku Przemysłu Włókienniczego w P.P. konferencja informacyjna.

Jeden strajk okupacyjny przerwany drugi się rozpoczął.

ŁÓDŹ 23 października. Wczoraj po południu w firmie „Appret” (Siewna 15) wybuchł strajk okupacyjny na tle zamierzanej redukcji 35 robotników. Strajkujący w liczbie przeszło 150 robotników domagają się zamiast redukcji podziału pracy. Odbyty w dniu wczorajszym w Inspektoracie Pracy konferencja dotycząca uregulowania warunków pracy i płacy w przemyśle chustkowym nie dała rezultatu i została odroczona do dn. 28 bm. W fabryce pończoch „Silva” (Al. Kościuszki 90) trwająca od kilkunastu dni okupacja została przerwana. Robotnicy w dniu wczorajszym opuścili fabrykę. Sprawa zlikwidowania zatargu będzie tematem obrad, które odbędą się dziś o godz. 16-ej.

NOWE WYDANIE starych cenników.

ŁÓDŹ, 23.10. — Walka z drożyzną prowadzona energicznie przez władze ad ministracyjne dała już pewne rezultaty. Nieuzasadniona zwyczajka cen została zahamowana. Jeśli chodzi o cenniki, to Komisja Międzypartowa zwróciła uwagę na porozumieniu się z władzami wydrukowała nowe wydanie starego cennika na artykuły pierwszej potrzeby, tak, że wszystkie sklepy za opatrzone zostały w cenniki. Przy okazji należy wspomnieć, że władze zwracają uwagę na konieczność ujawniania cen na poszczególne artykuły. Ostatnio na wystawach sklepowych ukazywały się już ceny na poszczególne produkty. Są jeszcze pod tym względem pewne braki, np. nie są ujawniane ceny przez szewców. Braki te niewątpliwie zostaną usunięte.

Dolar 5.28 1/2
Kurs oficjalny. Bank Polski kupowa dolary 5.28 i pół, funty angielskie 25.93. Franki szwajcarskie 121.65 (za 100) franki francuskie 24.57, za liry włoskie placono 24.80 (za 100).

KONFERENCJA INFORMACYJNA o studiach nad produkcją sztucznej wełny. ŁÓDŹ 23 października. Wielki przemysł włókienniczy prowadzi od dłuższego czasu pracę nad zastąpieniem bawełny surowcem krajowym. Donosiliśmy już o próbach w kierunku używania lnu i konopi. Obecnie przemysł włókienniczy przeprowadza studia na temat produkcji sztucznej wełny z mleka.

W Sądzie Apelacyjnym w Warszawie dziś rozpoczął się proces Grzeszolskiego

WARSZAWA, 23.10. W Sądzie Apelacyjnym w Warszawie rozpoczęła się dziś rozprawa odwoławcza P. Grzeszolskiego oskarżonego o wytrucie całej rodziny i skazanie przez Sąd Okręgowy w Sosnowcu trzykrotnie na karę śmierci. Karę tę zamieniono Grzeszolskiemu na mocy amnestii na dożywotnie więzienie.

Paweł Grzeszolski, kierownik biura za kupów w fabryce Hulczyńskiego w Sosnowcu, ożenił się przed laty z Bugajówną, z którą miał dwoje dzieci, bliźnięta Lucynę i Jerzego. Pożycie Grzeszolskiego z żoną było szczęśliwe, póki na drodze jego nie stanęła urodziwa 18-letnia uczennica seminarium nauczycielskiego w Sosnowcu Pelagia Stawicińska.

Od tej chwili Grzeszolski zaczął zaniedbywać żonę i dzieci, które z tego powodu cierpiały nieraz nędzę.

W parę miesięcy po tym w tajemniczych okolicznościach zmarła żona Grzeszolskiego.

Po śmierci matki dzieci dowiedziały się przypadkowo o kochance ojca i na tym tle zaczęły go nienawidzić. Lucyna Grzeszolska znalazła się ciotce, że ktoś ją truje. Brat jej, Jerzy, skarżył się na takie same objawy.

Jerzy Grzeszolski zmarł w niewyjaśnionych okolicznościach w niewiele miesięcy po śmierci matki. Ponieważ młody chłopiec niemal do ostatniej chwili przed śmiercią był zupełnie zdrow, zrodziło się przypuszczenie, że padł ofiarą trucizny.

W dwa miesiące po śmierci Jerzego

zmarła Lucyna Grzeszolska. Po pogrzebie jej wśród tych samych objawów zatrucia zachorowała służąca Grzeszolskiego, Maria Cabajówna.

W całym Sosnowcu zaczęto głośno mówić, że Grzeszolski wytruł rodzinę, żeby pozbyć się żony i dzieci i poślubić Stawicińską. Pogłoski te podsycała rodzina Bugajów.

Prokurator polecił przesłać wewnętrzną zmarłej uczennicy do ekspertyzy sądowej w Warszawie. Ekspertyza ta wykazała w wewnętrznosciach zmarłej obecność rzadkiej i mało znanej trucizny — talu.

Następne ekspertyzy przeprowadził prof. Olbrycht, znany z procesu Gorgonowej. Uznał on, że w obu wypadkach, zarówno, gdy chodzi o Jerzego, jak i o Lucynę, we wewnętrznosciach zmarłych znajdują się ślady talu i wówczas na Pawła Grzeszolskiego — który poślubił tymczasem Stawicińską — padło podejrzenie, że otrul żonę i dzieci. Padło również przypuszczenie, że Grzeszolski chciał usunąć Cabajównę, jako niewygodnego świadka zbrodni.

Oskarżony Paweł Grzeszolski, mężczyzna 46-letni, z wykształcenia technik, jest to człowiek o szerokich zainteresowaniach i dużej inteligencji, wyróżnił się on od otoczenia, w które wszedł przez małżeństwo z Bugajówną.

Proces Grzeszolskiego jest jedną z najciekawszych zagadek kryminalnych doby obecnej.

KRADZIEŻ KASETKI Z BIŻUTERIĄ wartości 8 tysięcy złotych.

KATOWICE 23.10. W czasie nieobecności właściciela, włamano się do mieszkania kupca żydowskiego, Natana Koplowliza, zam. przy ul. Wolności 28, gdzie skradziono kasetkę, zawierającą biżuterię, wartości około 8 tysięcy złotych. Włamywacz zbiegł w nieznanym kierunku.

W czasie dochodzeń stwierdzono, że włamywacz dostał się do mieszkania Koplowlizów w chwili, gdy służąca znajdowała się w mieszkaniu, i że w chwili dokonania kradzieży służąca przebywała nawet w sąsiednim pokoju, jednak nie zauważyła włamywacza.

OLLA GUM? to najpewniejszy środek ochrony!

Cenne zbiory myśliwskie spłonęły w domu leśniczego.

BYSTRA 23.10. Olbrzymi pożar wybuchł o godzinie 21,30 w domu mieszkalnym emera leśniczego Józefa Halamy w Bystrzy. Z powodu silnego wiatru ogień rozszerzył się z błyskawiczną szybkością na wszystkie zabudowania.

Szałający żywioł zniszczył doszczętnie dom mieszkalny wraz z całym urządzeniem jak również stajnię i stodołę z narzędziami rolniczymi i tegorocznymi zbiorami. Również i żywy inwentarz padł ofiarą ognia.

Najdotkliwszą stratą dla pogorzela jest utrata cennego zbioru trofeów myśliwskich, zdobytych i starannie kolekcjonowanych w przeciągu tylu lat służby. Również zniszczeniu uległa broń myśliwska.

Szkoda powstała przez pożar wynosi około 40,000 zł. i jest tylko do połowy pokryta ubezpieczeniem.

Dotychczasowe dochodzenia wykazały, iż pożar powstał prawdopodobnie wskutek krótkiego spięcia w przewodach elektrycznych.

ZDARZENIA I WYPADKI

- (—) P.A.T. potwierdziła oficjalnie wiadomość, że w dniu 11 listopada nastąpi mianowanie generała Rydza - Smigłego marszałkiem Polski oraz uroczemu mu białemu marszałkowskiej. Poza tym generałowi broni zostanie mianowany jedynie inspektor armii gen. dyw. Kaz. Sosnkowski.
- (—) Societety wydały rozkaz udzielenia czernomurze rządowi w Barcelonie i Madrycie otwartej pomocy. Wynajęto w tym celu 10 statków cudzoziemskich o globalnym tonażu około 50 000 ton. Marszałek Woroszyłow wydał rozkaz wysłania wielkich ilości materiału wojennego do Barcelony. — W transportach tych ma się znajdować 5000 ciężkich i lekkich karabinów maszynowych, 300 armat z odpowiednim zapasem amunicji, 100 samolotów bombowych i myśliwskich, którym towarzyszyć ma 40 lotników sowieckich, poza tym do Katalonii ma być wysłanych 10 oficerów artylerii sowieckiej oraz 15 speów propagandy wojskowej. W związku z tym Sowiety mają zgłosić swe wystąpienie do komitetu nieinterwencji w Londynie.
- (—) Następca Litwinowa ma zostać Potiemkin.
- (—) Ostateczny termin wypłacania rat za obligacje Pożyczki Inwestycyjnej kończy się 5 listopada.
- (—) W Berlinie zmarł tajny radca Jerzy Cienow, b. szef cenzury niemieckiej w Łodzi i w Warszawie za czasów okupacji.
- (—) Dnia 31 bm. odbędzie się w Warszawie słuchanie 25 nowych adwokatów, w tym 5 łódzian.
- (—) Delegacja łódzkiej Legii Inwalidów im. gen. Sowińskiego wręczy dziś gen. Rydzowski - Smigłemu książkę pamiątkową z okazji 10-lecia Legii.
- (—) Zarząd Miejski w Łodzi postanowił wypłaci robotnikom sezonowym ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy w wysokości od 5 dni za trzy miesiące pracy do 17 dni za dwanaście miesięcy pracy.
- (—) Uroczystość konsekracji nowego kościoła na Widzewie rozpocznie się w sobotę 24 bm. o g. 17 ingresem J. E. ks. biskupa Jasieńskiego. W niedzielę o g. 7.30 rano msza św. w starym kościele, a o g. 8.30 początek konsekracji nowego kościoła.
- (—) Inspekcja budowlana nakazała rozbiorczą czwartego piętra domu przy ul. Żeromskiego 66, grożącego zawaleniem.
- (—) Termin mechanizacji piekarń został przedłużony do 31 grudnia 1937 r.
- (—) Delegacja Rady Okręgowej Unii ZZUP w osobach pp. Hejrowskiego i Chodakowskiego interweniowała u prezydenta Godlewskiego w sprawie nieprzychylnego stosunku dyrekcji Teatru Miejskiego do pracowników umysłowych, którym nie przydziela się błędów ulgowych na przedstawiania. Prezydent Godlewski obiecał tę sprawę przychylnie salutować.
- (—) Zrezygnowanie pracowników Funduszu Pracy zgłosiło swe wystąpienie do Unii Pracowników Umysłowych.
- (—) Unia Prac. Umysłowych podjęła w Warszawie interwencję w sprawie odmówienia pracownikom umysłowym loczenia ulgowego przez Z.U.S. w Łodzi, nadto w sprawie umożliwienia pracownikom umysłowym sprzedaży Poł. Narodowej.
- (—) Minister spraw zagranicznych p. Józef Beck został zaproszony przez rząd angielski do złożenia oficjalnej wizyty w Londynie.

Bójka upadłych kobiet KRONIKA POGOTOWIA RATUNKOWEGO

ŁÓDŹ, dn. 23.10. Dziś w nocy dwie kobiety kontrolne 30-letnia Wanda Gębarowska (Wapienna 5) i 24-letnia Józefa Kuchnicka (Rokicińska 51) wszczęły bójkę przy ulicy Zwirki 8 w stanie silnego podchmelenia.

Obie awanturnie zadąły sobie nawzajem szereg ran ciętych i tłuczonych głowy. Opatrzył je lekarz pogotowia miejskiego, pozostawiając poszkodowane na miejscu.

— Na szosie Rzgowskiej znaleziono przejechanego przez samochód Stanisława Kogrowskiego, szofer. W stanie groźnym przewieziono go do jednego ze szpitali łódzkich.

kała przy ul. Bonifraterskiej 55, doznała skaleczeń palców obu rąk przy pracy. Po opatrunku pozostawiono ją na miejscu.

— 23-letni Robert Miller, Dowborczyków 30, doznał złamania stopy przy pracy w fabryce f-my Ejtingon (Dowborczyków 30). Lekarz Pogotowia Ubezpieczalni przewiózł go do szpitala.

Otwarcie publicznych wykładów dla słuchaczy Miejskich Kursów Społecznych w Łodzi.

ŁÓDŹ 23.10. W gmachu Miejskiego Gimnazjum im. J. Piłsudskiego odbyło się uroczyste otwarcie publicznych wykładów dla słuchaczy Miejskich Kursów Społecznych w Łodzi, które przeznaczono są dla ogółu słuchaczy 3 ognisk Miejskich Kursów Społecznych, mieszczących się: w dzielnicy północnej miasta przy ul. Sieńkowskiego 26, w śródmieściu w gmachu gimnazjum im. J. Piłsudskiego i w dzielnicy południowej przy ul. Rzgowskiej 62.

Zadaniem wykładów publicznych, w odróżnieniu od systematycznej pracy w ogniskach, jest zobrazowanie słuchaczom aktualnych zagadnień z życia kulturalnego i gospodarczego Polski. Na otwarcie wykładów „publicznych” przybyli: wiceprezydent miasta Antoni Pączek oraz przedstawiciele Wydziału Oświaty i Kultury z pp. naczelnikiem J. N. Waltrusem, L. Piotrowskim, H. Wyszynackim na czele, kierownicy ognisk i reprezentanci gron nauczycielskich oraz ponad 200 osób spośród słuchaczy poszczególnych ognisk. Po krótkim zagajeniu, wypowiedzianym przez głównego kierownika miejskiego szkolnictwa wieczornego dyr. Mariana Durę, inau guracyjny wykład na temat „Polska przed Wielką Wojną, w czasie wojny i po wojnie” — wygłosił wiceprezydent miasta Antoni Pączek.

Prelegent w dwugodzinnym wykładzie zobrazował położenie gospodarcze Polski przed wielką wojną, w czasie jej trwania i w okresie powojen. i udowodnił że Polska musi trudności te rozwiązać własną pracą, własnymi metodami, przy wspólnym wysiłku całego Narodu.

Wykład pod względem rzeczowym gruntowny i rozwijający problem wszechstronnie i sumiennie, wygłosił prelegent z dużą swadą i kunsztem oratorskim oraz natchnął słuchaczy niezłomną wiarą w promienną przyszłość Polski, to też słuchacze podziękowali prelegentowi długotrwałymi oklaskami.

Zapomnieliśmy o słońcu Stan pogody w Łodzi.

ŁÓDŹ dn. 23.10. Dziś o godz. 9-ej rano termometr wykazywał 5 stopni powyżej zera. W ciągu nocy ubiegłej najniższą temperaturą wynosiła plus stopień.

Cisnienie barometryczne wzrosło do 755 milimetrów. Pogoda bez zmian, a więc pochmurno i dżdżysto, Wiatry zachodnie.

Dwie tancerki „oczarowały” łodzianina. WEŚOLA NOC KUPCA W BYDGOSZCZY.

Z Bydgoszczy donoszą: Pewien kupiec W. S., pochodzący z Łodzi zapragnął po całonocnej pracy miłej rozrywki. W tym celu udał się do znanego wytwornego lokalu w śródmieściu, gdzie po zjedzeniu kolacji i wypiciu kilku czystych z kropką wpadł w dobry humor. Niebawem i dwie tancerki, występujące w lokalu, na życzenie gościa przysiadły do jego stołu. Orkiestra bez końca z werwą grała najnowsze szlagiery, baletmistrz nad skakiwał, kelnerzy również — w ogóle gruby portfel gościa, wypchany banknotami zelektryzował wszystkich i podzielał jak magnes.

Gość fundował na prawo i lewo. Niestety wszystko ma swój kres. Tak samo i najmlodsza zabawa — ale dla wspomnianego kupca miała ona koniec bardzo żalony. We wczesnych godzinach porannych

kupiec błąkał się na ulicy Pomorskiej bez kapelusza i płaszczka z podszynionym, napu chniętym okiem i rozbitym nosem, a co najgorsze bez grosza w kieszeni. Z 900 złotych, jakimi rozporządził przed hulanką nie pozostało nic. Nie starczyło nawet na taksówkę. Kupiec oprzytomiał i udał się do komisariatu policji.

Agenci policyjni znaleźli się niebawem w mieszkaniu tancerki i zażądali od nich wydania skradzionych rzekomo pieniędzy. Na energiczne żądanie urzędników śledczych, tancerki zwróciły 370 złotych, resztę zaś — jak twierdziły — kupiec wydał w lokalu.

Epilog tej niemiłej przygody rozegrał się już nazajutrz przed Sądem Grodzkim. Na ławie oskarżonych zasiadali obie tancerki 22-letnia Lucja Jesinińska i 24-letnia Elżbieta Dziurkiewiczówna, oskarżone o kradzież pieniędzy. Nie przyznały się do winy. Jedną z nich podaje, że kupiec podarował jej podczas libacji 150 złotych, orkiestra otrzymała osobno 100 złotych, a rachunek wynosił przeszło 150 złotych. Przyjaciółka jej znalazła 200 złotych, które zamierzała kupcowi zwrócić następnego dnia.

Zalosny był widok poszkodowanego kupca i baletmistrza. Obaj z podbitymi oczami. Kupiec przyznał, że mocno popijał ale nie przypuszcza, ażeby tancerki i orkiestra wynagrodził tak hojnie. Gdy nad ranem odwiózł towarzystwo samochodem do domu i pragnął złożyć wizytę tancerkom, baletmistrz dziękując kupcowi za miłą towarzysztwo, nie chciał go wpuścić do mieszkania. Na tym tle doszło właśnie na ulicy do bójki między kupcem a baletmistrem. Baletmistrz również złożył zeznania przed sądem i twierdzi, że wskutek podbicia oka przez 3 tygodnie co najmniej nie może występować. W wyniku rozprawy sędzia uwolnił obie tancerki, gdyż rozprawa nie wykazała, ażeby tancerki skradły kupcowi pieniądze. Niemita przygoda w wytwornym lokalu na długo zostanie w pamięci kupca.

Bezrobotny za 20 zł. miesięcznie odsiadywał za innego karę więzienną.

CZĘSTOCHOWA, 23.10. Władysław Małczak odsiadywał karę w więzieniu i został zwolniony na tak zwaną przerwę, czyli, że po upływie pewnego czasu miał zgłosić się, aby odsiedzieć jeszcze pozostałe 3 miesiące.

Jednak pomysłowy Małczak postanowił w inny sposób zapewnić sobie dalszą swobodę. W tym też celu umówił się ze swoim szwagrem Andrzejem Brożkiem, że ten za cenę 20 zł. miesięcznie, a więc za 60 zł. odsiedzi resztę kary za niego.

ŻYCIE PABIANIC. Ukarany złodziej rowerów Po roku więzienia za każdą kradzież

Grasujący od kilku tygodni na terenach województwa łódzkiego i kieleckiego złodziej rowerów, niejaki Gasiak Jan z Zelowa stanął w tych dniach przed Sądem Grodzkim w Pabianicach pod zarzutem 6-okrotnej kradzieży rowerów. Po udowodnieniu winy oskarżonemu, skazano go po 1 roku więzienia za każdą kradzież — czyli łącznie na 6 lat bez zawieszania.

Na tym samym posiedzeniu Sadu notoryczny złodziej Drożyna Bronisław za dwa krotna kradzież, dokonana w Działowie koło Pabianic skazany został łącznie za obie kradzieże na rok i 9 miesięcy więzienia.

EGIPSKIE CIEMNOŚCI NA UL. LEGIÓŃW.

Mieszkańcy ulicy połączonych z ul. Legiów — na odcinku od ul. Spółdzielczej do Lutomierskiej, skarżą się na brak oświetlenia ul. Legiów na tym właśnie odcinku. Ulica w tym miejscu jest już wybrukowana i bardzo licznie uczęszczana przez ludność i różnego rodzaju pojazdy, bowiem łączy przelaz kolejowy z ulicami: Żeromskiego, gdzie znajduje się szpital Ubezpieczalni Społecznej, Chodną i dalszym ciągiem ulicy Legiów wraz z dużą liczbą ul. przyłącznych.

2 lub 3 latarnie miejskie, umieszczone na tym odcinku ulicy są bezwzględnie potrzebne.

16 DZIAŁEK CZEKA NA NOWYCH KANDYDATÓW.

Pabianickie Towarzystwo Ogródków Działkowych podaje do publicznej wiadomości, że dzięki przydzieleniu nowego terenu przy ul. Karolewskiej 64 — 16 nowych działek ogrodu jest do dyspozycji nowych członków.

Zwolennicy własnych ogródków winni zgłosić podania o przyjęcie ich na członków Towarzystwa w lokalu Miejskiej Opieki Społecznej przy ul. Gdańskiej 6. Wpisowe jest 10 zł.

ORGANIZACJA „DNIA OSZCZĘDNOŚCI”.

W dniu wczorajszym w gmachu Magistratu przy ul. Dąbrowskiego 1 w godzinach wieczornych odbyło się pod przewodnictwem prezydenta miasta B. Futymy 1-sze organizacyjne posiedzenie Grodzkiego Komitetu „Dnia Oszczędności”, który jak wiado mo obchodzony będzie w dniu 31 października r. b. Na posiedzeniu tym byli obecni przedstawiciele wszystkich w terenie miasta instytucji kredytowo-oszczędnościowych, jak Banku Ludowego, Banku Spółdzielczego Komunalnej Kasy Oszczędności m. Pabianic Kasy Spółdzielczej i innych oraz delegacji związków i stowarzyszeń, obywateli miasta i społeczeństwa.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Dr. med. Henryk Ziolkowski Choroby weneryczne moczołajowe irskorne 6-go Sierpnia 2. Telefon 118-33 przyjmuje od 9-12 i 3-9 wiecz. w niedziele i święta od 9-12 w poł.

Dr. med. BIBERGAŁ choroby skórne, weneryczne i seksualne o Zawadzka 10, tel. 105-30 przyjmuje od 9-11 rano i od 5-8 w. w niedziele i święta od 9-11 po poł.

LEKARZ - DENTYSTA S. WATNICKA ul. Napiórkowskiego 65, tel. 172-33 (Róg Lubelskiej), front i piętro. przyjmuje od g. 9 do 1 w poł. i od 3-8 w.

Dr. med. NIEWIĄŹSKI Spec. chor. wenerycznych, skórnych i seksualnych ANDRZEJA 5, telefon 159-40 przyjmuje od 8-11 rano i od 5-9 wiecz. w oiedz. i święta od 9-12 pp.

DR BRAUN ul. Cegielniana 4 tel. 100-57 Spec chorób skórnych, wenerycznych i seksualnych. przyjmuje 8-11, 5-9 wieczór. Niedz. i święta od g. 10-1 w poł.

Dr med. WIKTOR MILLER Chor. wewnętrzne, Spec. chor. reumat. POWROCIŁ Sienkiewiczza 40, tel. 146-11 Przyjmuje od 4.30 do 7. wiecz.

Dr HENRYKOWSKI Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i seksualnych przeprowadził się na ul. TRAUGUTTA 9, front i piętro, tel. 262-98. od 11 rano od 6-9 wiecz. niedziela i święta od 9-12.30. po poł. w

Doktor L. BERMAN POWROCIŁ Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i seksualnych Cegielniana 15. telefon 149-07 od 8-11 rano i od 4-8 wiecz. niedz. i święta od 1-9.

Prywatna GINEKOLOGICZNA (choroby kobiece) Zgierska 24 Dr. Praport przyjmuje Dr. Feldman od 10-1 od 3-6

HAFCIARKI zdolne do haftowania bajorkiem i na haft ataskowy znajdują stale zatrudnienie Zakątna 61 Zakłady Przemysłowe.

CHŁOPCY do wycinania laubzegą w metalu potrzebni. Zakątna 61, Zakłady Przemysłowe.

ZAGINEŁA suczka czarna, białe łatki, foksterierka. Odprowadzić za wynagrodzeniem Przejazd 30 Frydrych.

PATEFONY po 10 zł. miesięcznie w dużym wyborze poleca „Stambuł” Al. Kościuszki 17.

5 ZŁ. TRWAŁA ondulacja aparatem parowym lub elektrycznym. Wykonuje chrześcijański zakład fryzjerski Główna 33.

Mak TA. prz. Wiedzi... Do kluc... Wiedniu w... Wycocy ar... Arabia Cze... posiada m... Polli Kort... jest obje... Zup... MARJA... M... 16... Andrze... jednej z cze... Dawni... śmi... i w sobie... to znaczy... ciu — od... Czy to zn... magająca... rakteru? A... ich sił? N... wie się z... A jedn... drzeja, ni... przego... Niesły... dziankę p... stałam lis... mój, pisa... pomniałam... myślałam... spodziewa... większa i... ka. A list... tu do kar... sów nie z... Wszys... jako wyr... przemysł... naprawdę... Wraz z... pięć inny... Wszyskie... czyni nie... ność, jak... były nieo...

Makabryczne posiedzenia w wesołej stolicy. TAJEMNE ROZMOWY Z DUCHAMI przy blaskach czerwonego światła

Wiedeń w październiku.

Wiedeń odsłonił w ostatnich dniach swoje drugie oblicze. Jedno: to życie pełne rozgwaru i radosnych dźwięków muzyki, dzikie jazzbandy i charlestony, szampa i kapela węgierskie — drugie: pełne tajemnych zjaw, ciche, średniowieczne. Kilka tysięcy klubów spirytystycznych i okultystycznych utworzyło obecnie wielki centralny związek, który według doniesień prasy codziennej, liczyć będzie przeszło 100,000 członków.

Nie pomagają widocznie coraz nowe kompromitacje mediów, przyłapywanych nieustannie na gorącym uczynku oszukiwaniem — nie to, że bardzo często z wyżyn spirytystycznych schodzi takie „cudo“ do nizin, w których wieszanie, za wprowadzenie w błąd publiczności.

Ludziom nie podoba się widocznie szara, codzienna rzeczywistość i uciekają od niej chętnie drogą seansów w krainy duchów i tajemnic...

Początki wiedeńscy, którzy w dzień pracują w swoich warsztatach, laboratoriach, kancelariach, zmieniają się, przechodzą metamorfozę w chwili „gdy ciemność zapada i gwiazdy na niebie zapłoną“. Wtedy rzucają szaty codzienne, wdziewają białe magów, potem mówią z umarlymi, fotografują „duchy“ i słuchają z ust mediów tajemniczego postannictwo, ponurych nowin z grobu.

Do klubów okultystycznych należą w Wiedniu wszystkie prawie klasy ludności. Wysocy arystokraci, jak książę Hohenlohe, hrabia Czernin, były premier itd. Wiedeń posiada m. in. sławne medium w osobie Julii Kort, która obecnie święci triumfy i jest obiektem rozważań, polemik, dyskusji

w Paryżu, gdzie eksperymentuje w „L'institut met“. Stanowiła również jakiś czas w Londynie prawdziwym fenomenem, dla wybitnych lekarzy angielskich.

Co robią sławne media? Otóż okultysty wiedeńscy twierdzą, że gdy media wpa dają w trans, tworzą się „materializacje“, ukazują się głowy duchów, ręce, nieraz na wet całe postacie. Zjawiska te bywają fotografowane, a później w klubach spirytystycznych nawet reprodukowane.

Do klubu „Veritas“ należą lekarze, adwokaci, a obecnie cały szereg wybitnych funkcjonariuszów państwowych. Inne kluby noszą nazwy „Nirwana“, „Luna“ itd. Nawet Czesi wiedeńscy mają tu wielki klub spirytystyczny, na którego czele stoi czeski dziennikarz Mocke, redaktor „Vidensky Dennik“.

Właściwa „praca“ okultystów przejawia się głównie w seansach zamkniętych. Tam w blaskach czerwonego światła znajdują się „bracia i siostry“ razem, by z ust medium usłyszeć „głos umarłych“. Nieraz — jak utrzymują spirytysty — „przychodzą“ głosy wprost „z powietrza“ i zapomniane fotografie bywają przejmowane.

Często pisze też medium w stanie umiarkowanego szaleństwa z transcendentalnego świata. Niektórzy znowu rysują i malują. Niedawno odbyła się w Wiedniu wystawa medialnych obrazów.

Przeszło 2,000 obrazów, pasteli i rysunków znalazło się w sali wystawowej.

Najpiękniejszymi okazały się obrazy pewnej czeskiej malarki. Jest ona analfabeta, a w stanie normalnym nie umie nawet pono prostej linii nakreślić.

Wśród wiedeńskiego świata naukowego panuje silna rozbieżność zdań na punkcie spirytystyki i okultyzmu. Na czele antyspirytystów stoi światowej sławy profesor Wagner, laureat Nobla.

W ostatnim czasie wydał książkę, w której ostro zwalcza kluby spirytystyczne. Z drugiej strony propaguje spirytystykę dr Pilcz.

Walka ta ostatnio rozgorzała na dobre. W polemice, która przekroczyła już profesorskie granice, znajduje się nieraz dość silne, a nawet

prostactkie zwroty.

„A tymczasem „podziemny Wiedeń“ w swoich kilkudziesięciu klubach prowadzi nocami, przy blaskach czerwonego światła, tajemne rozmowy... z duchami.

B. W.

Bohaterski Irlandczyk Tragedia w samotnej latarni morskiej.

Dziesięć lat temu niejaki Harry Belton zawiedziony w miłości, zażądał aby mu przydzielono stanowisko latarnika na wybrzeżu Queenslandzkiem.

Latarnia znajduje się w miejscu, gdzie niebezpieczne skąty grożą ustawicznie rozbiciem licznym okrętom tamtędy płynącym. Jedynie dzięki sprawnemu obsłudze latarnika przebywają tę drogę bez większego dla siebie ryzyka.

Belton kochał swą pracę bardzo. Dniem i nocą stał na posterunku czyszcząc swe lampy i reflektory.

Co czternaście dni, gdy morze było bardziej spokojne, przyjeżdżał do samotnika statek przywożąc mu żywność i najświeższe dzienniki.

Za każdym razem zapytywano Beltona — kiedy zechce skorzystać z urlopu — lecz Belton niewzruszenie odpowiadał:

— Nie chcę w ogóle opuszczać tej samotni. Jest mi tu dobrze i niczego więcej nie pragnę.

Na oficjalne żądanie służby meteorologicznej Queenslandu, postanowiono pewnego dnia zbudować na wszystkich latarniach stacje obserwacyjne. Było to przy czyną, że do latarni Beltona przydzielono młodego Irlandczyka Patricka Coggana w charakterze konstruktora.

Fakt ten wzbudził podejrzenie u Beltona, że chce go, starego i steranego pracownika usunąć, a na jego miejsce osadzić własnego przybysza.

Mijały miesiące. Coggan zapoznał się doskonale z działaniem latarni i zbudował już stację meteorologiczną, o czym zawiadomił swoje władze.

W odpowiedzi otrzymał list oficjalny, który stał się powodem nieszczęścia i jak najgorszych podejrzeń ze strony Beltona.

Ten ostatni widział w liście nominację Coggana na swoje stanowisko.

W rzeczywistości list zawierał zezwolenie na urlop, gdyż od chwili przyjazdu Irlandczyka minęło już ośm miesięcy.

Belton postanowił zgładzić podstępnie swego rzekomego rywala. Z zupełnym

spokojem polecił mu wejść na górę i oczyścić reflektory.

— Gdyby „niechący“ Coggan spadł w morze — myślał stary Belton — w Queen sland napewno nadal będą potrzebowali starego latarnika.

Coggan nie podejrzewając nic złego, zastosował się do rozkazu swego starszego kolegi, zabrał niezbędne do czyszczenia rzeczy i udał się na najwyższą platformę.

Tymczasem Belton zdjął buty i cicho

począł się skradać na górę. Uprzednio wziął z sobą ciężki młot, którym miał zamiar zgładzić swego przeciwnika.

W chwili gdy się zamierzył na Coggana — ten ostatni widocznie dojrzał odbicie swego niedoścignętego mordercy w lustrze latarni — gdyż odwrócił się nagle i podniósł ramię w górę. Młot uderzył go w lewe ramię.

Zawrzała walka. Szaleniec dowiół młodego Irlandczyka na brzeg latarni, ogłuszył go jeszcze raz uderzeniem młota i już miał strącić Coggana w przepaść, gdy zupełnie niespodziewanie wyczerpany walką stracił przytomność.

Obaj padli u krawędzi platformy i leżeli bez zmysłów do późnej nocy. Pierwszy oprzytomniał Coggan. W tej samej chwili usłyszał ryk syren okrętowych szukających daremnie drogi na morzu.

W jednej chwili, — mimo ran i strasznego bólu w lewym ramieniu — Irlandczyk dopadł do latarni, zapalił ją i pełnił służbę do samego rana czuwając jednocześnie nad oszalałym Beltonem.

Nazajutrz, na wezwanie Coggana przyjechał statek, który zabrał oszalałego latarnika do szpitala wariatów, dzielnego zaś Coggana — do szpitala.

Okazało się, że miał zupełnie zdruzgotane ramię, a mimo to wytrzymał na posterunku do ostatniej chwili.

Zupełnie bezpłatnie
tylko do 10. XI. 1936 r.

Najlepsze i najwspanialsze światło ABDEL-HANIM wybierze Ci zupełnie bezpłatnie szczęśliwy los, oraz da Ci darmo talizman, jeżeli w myśli trześci listu analizy wykonanej przez ABDEL-HANIMA. Na życzenie odpadnie Twą przy szłość, określi chorobę, da możliwość zdobycia miłości pożądanego osoby, zawięzy Ci horoskop, dający klucz do Nowego Życia i dobrobytu. Nadeślij datę urodzenia, płeć, własnoręczne, kilka włosów dla kontaktu, zdjęcie Swoje o ile posiadasz, zdjęcie zainteresowanej osoby, oraz jej charakter pisma i zalążek ośmiemdziesiąt groszy znaczkami na koszty portofeli. Adresować ABDEL-HANIM, Lwów 15, ul. Cerkiewna 10/11.

... i w następnym tygodniu codziennie inną, dobrą zupę

Knorr:

Wiedziela	Wiosenna
Poniedziałek	Makaronowa
Wtorek	Węgierska
Środa	Jarzynowa
Czwartek	Grochówka z szynką
Piątek	Grzybowa
Sobota	Rakowa

Zasypka firmy „Miraculum“ z przepisu Doktora Lustra, zawierająca ustaloną ilość estrów kwasu p-oxymbenzoesowego oraz surowce najnowszych wynalazków, posiada znaczne własności antyseptyczne i ochronne, jest preparatem cennym i ze wszelkich względów godnym polecenia przy pielęgnacji zarówno noworodków jak i dzieci starszych. Preparat ten może mieć zastosowanie także jako środek łagodzący, przy nadrażeniu skóry w dorobku.

DR. LUSTRA
SPECJALNA ZASYPKA
DLA DZIECI
MIRACULUM

MARJA HEMPEL - GIERDAWA

MASZYNISTKA

Powieść

STRESZCZENIE.
Andrzej Okoński zakochał się w pani Hance, jednej z czterech maszynistek pracujących w biurze.

Dawniej przy każdym kłopotcie, trudno ści, zmartwieniu — szłam myślą w siebie i w sobie szukałam podpory i rady. Dziś, to znaczy odkąd Andrzej jest w moim życiu — odruchowo w nim szukam oparcia. Czy to zamięczenie? Czy natura kobieca, do magająca się podpory? Czy słabość charakteru? A może zmniejszony kapitał moich sił? Na jak długo wystarczy? A nie widzę żadnych możliwości końca borykania się z życiem.

A jednak wolę to wszystko — i Andrzeja, niż łatwe beztrudne życie — i Jerzego.

15 lipca 19..

Niesłychanie miłą miałam dziś niespodziankę po powrocie z biura do domu: zastałam list — z Australii! Odpowiedź na mój, pisany trzy miesiące temu. Już zapomniałam o tym „samotnym Polaku“, nie myślałam o nim wcale, zresztą nie bardzo spodziewałam się odpowiedzi — więc tym większa i tym przyjemniejsza niespodzianka. A list miły i sympatyczny. Wklejam go tu do kartek mego pamiętnika, w ten sposób nie zginię mi na pewno.

Szanowna Pani!

Wszystko, cokolwiekbym powiedziała, jako wyraz mojej wdzięczności za Pani przemyślny list, nie potrafił wyrazić tego, co naprawdę czuję i co chciałbym powiedzieć. Wraz z Pani listem otrzymałam jeszcze pięć innych, co mnie bardzo wzruszyło. Wszystkie listy od kobiet! Widocznie mężczyźni nie są tak wrażliwi na czytając samotność, jak kobiety. Wszystkie tamte listy były nieomal jednakowe: każda korespon-

dentka pisała o sobie i swoim życiu; dwie z nich nawet przysłały mi swoje fotografie! Pani list był najmiłszy, bo był przeciwieństwem tamtych pięciu i osoba Pani zainteresowała mnie bardzo. Tamtym paniom odpisałam na kartkach, uprzejmie i serdecznie dziękując za odzew na moje ogłoszenie. Naważać stała korespondencję zapragnęłam jedynie z Panią i proszę o to całym sercem. Niestety ciągłość korespondencji między moim kontynentem a starym — jest niesłychanie powolna: list w jedną stronę idzie prawie sześć tygodni!

To co mnie tak mile i sympatycznie uderzyło w Pani liście jest zupełnie milczące o sobie! Poza nazwiskiem i adresem nie o Pani nie wiem. Nie mi Pani o sobie nie napisała. Zrozumienie poprzez suchy tekst mego ogłoszenia jego właściwej istoty, wyczuć przy tak skąpych danych tego co jest we mnie rzeczywistością — świadczy o wielkiej subtelności. Fakt, że w liście swoim zajęła się Pani wyłącznie moją osobą, pomijając zupełnie siebie samą — jest dowodem wielkiego i niespotykanego altruizmu. Poza tym muszę Pani mieć wielkie przywiązanie do naszego kraju, bo czytając kartki Pani listu, miałam wrażenie, że czuję powiew polskiej wiosny z bogactwem jej pachnących kwiatów!

Podam Pani szereg szczegółów o sobie — wtedy śmiały będę mógł prosić o rewanż!

Mam lat 35, matka moja była Polką, ojciec Anglikiem. Urodziłam się w Londynie, tam też kończyłam szkołę średnią i wyższe studia, po których poświęciłam się karierze dyplomatycznej. Matka moja była gorącą patriotką. Od najmłodszejszego dzieciństwa mówiłam po polsku, wielokrotnie wakacje letnie spędzałam w kraju, dołączyłam do polskiej młodzieży, w czym tylko mogłam zawsze starać się pomóc. Poza tym miło mi jest mówić z nimi po polsku.

stkim i Polskę uważałam i uważam za swoją ojczyznę, aczkolwiek do dziś dnia jestem obywatelem angielskim. Matka moja umarła, gdy miałam 20 lat. W ostatniej chwili swego życia prosiła mnie, abym nigdy nie przestał być Polakiem. Prośba ta jest spełniona. Nie z obowiązku, ale z głębokiego serdecznego poczucia. Jako młody człowiek byłem jeszcze kilka razy w kraju, potem jednak warunki moje i mojej służby tak się ułożyły, że już od bardzo długiego czasu w Polsce nie byłem. Tutaj jestem na placówce angielskiej, praca moja interesuje mnie bardzo, ale gdy tylko warunki pozwolą na to, przeniosę się do Polski, zmienię obywatelstwo i stale osiedlę się w kraju. Muszę stopniowo przygotować do tego ojca, który dumny ze swego czysto — angielskiego pochodzenia, nie może narazie zrozumieć, jak można w ogóle pragnąć być innym obywatelem niż angielskim!

Jestem nieżonaty. Na to, aby sobie Pani mogła wyobrazić jak wyglądam — posyłam fotografię. Wzrost mój (jestem dookładny!) wynosi metr osiemdziesiąt, oczy mnam szare (tego nie widać na fotografii — dlatego piszę), włosy ciemnoblon. Koleżki nazywają mnie „wesolym chłopakiem“ co chyba dostatecznie daje pojęcie, że nie jestem melancholikiem!

Czy Pani rozumie, dlaczego podaję nawet szczegóły mego wyglądu? Bo pragnę rewanżu: proszę mi także o tym wszystkim napisać, mówiąc o sobie w następnym liście. Nie chcę, by odpowiedź Pani na ten list (nie wątpię, że ją dostanę!) była również altruistyczna, jak ten Pani pierwszy kochany list. Bardzo serdecznie proszę o napisanie mi o sobie możliwie jak najwięcej: nie ma takiej rzeczy, która byłaby dla mnie nie interesującym szczegółem. Nasza znajomość, zawarta za pośrednictwem kartki papieru, rzuconej przez wielkie morza — ma w sobie wiele romantyzmu i czegoś nie powszedniego. Pociąga mnie więc i interesuje. To co ostatnio napisałam chyba aż nadto świadczy o tym, że jestem bardziej Polakiem niż Anglikiem! Tkwi we mnie wszczępiony przez Matkę, lub odziedziczony po Niej, romantyzm duszy słowiańskiej.

Jest tu, jak wszędzie po świecie, trochę Polaków, nawet spora ich kolonia. Utrzymuję z nimi bliskie stosunki, w czym tylko mogę zawsze starać się pomóc. Poza tym miło mi jest mówić z nimi po polsku.

Wielu się jednak wynaradawia, o ile mogą walczyć przeciwko temu.

Pani Hanno — a może Panno Hanno? — nic nie wiem! — najserdeczniej proszę Panią o łaskawą odpowiedź, na którą bardzo niecierpliwie przez długie tygodnie czekać będę, a tymczasem pozwalam sobie ucałować ręce Pani z najgłębszym szacunkiem

John Everett.

Naturalnie jeszcze dziś mu odpiszę. Dziwna taka korespondencja, która przy największym jej „ożywieniu“ musi się zamknąć w czterech listach w ciągu roku!! Tym bardziej więc odpisywać należy natychmiast.

Wczoraj tegoż dnia. Przerwałam pisanie, bo właśnie nadzszedł Andrzej. Pokazałam mu list Johna. Czytał go z zainteresowaniem. Ale nie był zadowolony... choć nic na ten temat nie powiedział.

Zazdrość o kogoś, kto jest na drugiej półkuli!! Naprawdę, to wygląda trochę dziwnie i niepoważnie. Cóż może grozić Andrzejowi, którego kocham i który jest tu przy mnie, od pana Johna Everetta w Australii?!

Zresztą najlepszym dowodem, jak nie ma nic groźnego z tej dalekiej części świata, jest fakt, że mogę z całym spokojem pisać list do pana Johna bezpośrednio po gorących, kochanych uściskach Andrzeja!

A właśnie odkładam pamiętnik, aby to zrobić.

CZEŚĆ III.

5 sierpnia następnego roku. Jakże dawno nie pisałam mego pamiętnika! Przeszło rok!

Dlaczego? — Tak się złożyło. Kilkakrotnie zmiany posady, wieczna gorączka poszukiwania pracy, zmęczenie, znużenie, zniechęcenie — mało wolnych chwil, a te które były — oddawałam Andrzejowi.

Teraz mam, niestety, nawet dużo czasu. Robota tylko dorywcza u reagenta — kilka godzin dziennie. Poza tym trochę zdobnicztwa — zle to marnie się sprzedaje, a żadne wykonanie dużo zabiera czasu. Cóż robić jednak?

Ale Andrzej mnie kocha. Czy zmieniło się co w naszych stosunkach?

Chyba nie. Ale...

Pamiętam, było to w zimie, lub może wczesną wiosną — był kiedyś jeden wieczór spędzony z Andrzejem, bardzo znajomy. Pamiętam też, że przez szereg dni chciałam koniecznie zapisać go w pamiętniku. Dlaczego nie zrobiłam tego — właściwie nie wiem.

Dziś wracam do tego wieczoru, bo zastanawiając się nad ubiegłym rokiem, idąc po linii rozwoju tego życia, szukałam zmian, jakichś wniosków — i nasunął mi się ten sam wniosek, który wtedy, w ten wieczór, przyszedł mi do głowy raptem, jako wyraźny skryształizowana myśl.

Jeśli chodzi o mnie, to idę na kompromis w dalszym ciągu, bo nie mam inaczej. Nagięłam się do tego tylko pozornie jednak. W gruncie rzeczy jest on dla mnie takim samym ciężarem, jakim był dnia jego narodzin. I tak będzie dalej, bo nie przeobrażę swojej natury, a nie jestem stworzona do roli kochanki.

Ale nie o to głównie mi chodzi. Skonstatowałam wtedy, po jednym zdaniu Andrzeja, zmianę jaką w nim zaszła. Było to dla mnie bolesne, ale zachowałam to dla siebie. Dziś piszę o tym spokojnie, z pewną rezygnacją, która bierze swe źródło w tej beznadziejności, jaką otoczone jest moje uczucie dla Andrzeja; rezygnacja ta nie ma zdecydowanego charakteru smutku, jest raczej mgłą, która przyćmiewa moje szczęście. To tak jak przepyszny pejzaż jesienny — bogaty w kolorach — i cały spowity we mgłę.

Otóż wtedy wczorajem, tak jak to często bywa, gdy jesteśmy razem — myślałam o naszej beznadziejności. Andrzej, jak gdy by odgadując moje myśli, rzekł: — Beznadziejność naszej sytuacji jest rzeczywistością kompletną i trzeba się z tym pogodzić. Bo coż poradzimy!

Fakt wypowiedzenia takiego zdania przez Andrzeja świadczy o zmianie, jaka w nim zaszła dzięki sile przyzwyczajenia się do sytuacji, a co idzie za tym przyzwyczajeniem, zanik marzenia ściętej głowy, aby było inaczej.

Wtedy kiedy się urodził nasz kompromis (ulica Królewska!) nieraz mówiliśmy o beznadziejności naszej sytuacji. Ja w stosunku do tego zagadnienia byłam zawsze tak samo realna. Andrzej był zawsze marzycielem.

(D. c. n.)

ECHA ZE STOLICY.

Życie Warszawy w kilku wierszach

Intensywny rozwój ruchu budowlanego w kończącym się już sezonie budowlanym przekroczył wszelkie oczekiwania. Powolny wzrost liczby nowowbudowanych domów od roku 1934 już w pierwszych miesiącach r. wzmożył się nieoczekiwanie, przekraczając ostatnio przeciętnie o 40 proc. stan budownictwa w najlepszych latach przedkryzysowych. Jednym z najważniejszych powodów szczytowego wzrostu ruchu budowlanego w stolicy jest nader sprzyjająca koniunktura gospodarcza. Budowa domu stanowi dziś bowiem b. korzystną i pewną lokatę kapitału. Wpływa na to z jednej strony wysokie komorne w nowych domach, z drugiej zaś daleko idące ulgi podatkowe, niskie oprocentowanie pożyczek budowlanych i, co jest bodaj czynnikiem najistotniejszym, b. niskie koszty budowy. W porównaniu z ostatnim rokiem przedkryzysowym — 1928 — wynoszą one obecnie zaledwie 58,1 proc. Nowe domy powstają przede wszystkim w dzielnicach nowych, na terenach uzbrojonych w kanalizację i wodociągi, przygotowanych przez władze miejskie do zabudowy, a więc Grochowie, Saskiej Kępie, Mokotowie, Bielanach i Marymoncie. W przyszłym sezonie budowlanym najintensywniejszy ruch budowlany przewidziany jest w dzielnicy przemysłowo-robotniczej — Woli. Jak oceniają rzeczoznawcy w b. sezonie budowlanym inwestowano w budowę nowych domów około 90 milionów złotych kapitału prywatnego, nie licząc po ważnych funduszów BGK, który wypłacił na cele budowlane 6.603.900 zł. Mocna tendencja na rynku budowlanym wyraża się najlepiej w tym, że nowe budowy powstają nie tylko w niedawno zabudowanych dzielnicach i na peryferiach miasta, ale nawet i to w dość dużej liczbie w śródmieściu, na miejscu budynków starych, które przez poszczególnych przedsiębiorców są wykupywane i burzone. Tak silny rozmach w ruchu budowlanym nie pozostał bez wpływu na ceny placów. Wynoszą one na najtańszym Grochowie od 10 do 25 zł. za m. kw., w Mokotowie od 50 do 100 zł., na Saskiej Kępie od 30 do 65 zł. i wreszcie w śródmieściu od 200 do 900 zł. Na tych placach powstają już domy czynszowe o mieszkaniach komfortowych, przeznaczonych dla najzamożniejszych sfer Warszawy. Obecny sezon budowlany ma się ku końcowi. Jakkolwiek na dokładny jego bilans jeszcze za wcześnie (obrzyłmia ilość domów jest jeszcze w początkowych stadiach budowy), stwierdzić trzeba, że dotąd jeszcze tak silnego ożywienia Warszawa nie notowała. Zjawisko to nie jest jednak efemerydą. Podstawowe warunki intensywnego rozwoju budownictwa mieszkaniowego w Warszawie istnieć będą jeszcze b. długo, gdyż mimo ciągłego przyrostu nowych domów stolica przy ogromnym wzroście ludności odzuwa na dół brak mieszkań.

Kraterczki, WRÓG PODATKOW. USŁUŻNY KANCIAKZ.

Jestem w wielkim szacunku dla pana premiera. Gdy przed paru tygodniami pisałem, że wbrew zapowiedziom rządu, zamiast nożyc, rośnie fala drożyzny, nie przy puszczałem, że tak szybko i radykalnie za le nasze zostaną zaspokojone. Nie wiem, czy premier czytuje krutki, ale wiem, że postępuje zgodnie z intencją milionów konsumentów polskich. Nareszcie wszystkich sklepikarzy, którzy chcieli zerować na naszej beziłości wzięto za łeb. Zony urzęd ników, robotników, skromnych pracowników umysłowych czy fizycznych, które ostatnio nie wiedziały co pierw z groszami męzowskiej pensji zrobić, gdyż wszystko podrożało w niesłychany sposób, mogą za te grosze kupić jakie takie „papu” dla rodziny.

Rozumiem, że piekarzowi, rzeźnikowi maslarzowi itp. itp. jest znacznie przyjemniej brać za swój towar więcej, gdyż szybciej można się wzbogacić, ale przecież u licha, my także chcemy żyć.

Na razie w sklepach jest popłoch. Ludzie nie posiadający pieniędzy a posiadający zapotrzebowanie na artykuły pierwszej potrzeby mają obecnie okazję do zaoptowania się w wiktualii za grosze. Należy tylko przywdziać odpowiedni mundur: włożyć czarny melonik i pod pachę tezkę. Wejść należy do sklepu z miną ponurą i urzędową.

— Dzień dobry.

— Czym mogę służyć?

— Po czemu pani sprzedaje szynkę?

— Po czemu krakowska? W jakiej cenie stonina? W ogóle gdzie jest cennik?

— Co znaczy gdzie? On jest. Słowo daję, że on jest. Pan szanowny pyta o szynkę? Proszę bardzo, za becen. Ile zwazyć?

— Po czemu?

— Ach, to drobiazg... no... złotówkę kilo.

— Hm... no dobrze, proszę mi zapakować pięć kilo. I dziesięć kilo stoniny. Po czemu stonina?

— Tyż złoty.

Obchodząc w ten sposób kilka sklepów dziennie gość może założyć własny sklepik, gdzie będzie po połowie ceny rynkowej sprzedawał artykuły pierwszej potrzeby, zarabiając jeszcze bardzo ładnie. I właściwie nie będzie to przestępstwem, gdyż nie mówił on przecież wcale właścicielowi sklepu, że przychodzi na kontrolę pytał tylko o cennik, a to mu wolno, nosił melonik i tezkę a przecież to także nie jest przestępstwem. Nic więc mu nie można udowodnić, robenie bowiem odpowiedniego „wrażenia” nie jest przecież, chyba, karalne?

„ADMINISTRATOR”

Maks Hochberg lubi interesy własne w takim guście, tylko, że robi je niezręcznie i, naturalnie, wpada.

Hochberg zgłosił się do rzeźnika Jankla Blimberga, zamieszkałego przy ulicy Gdańskiej 9 i oświadczył mu, że zostaje administratorem tego właśnie domu, przy czym przy okazji chętnie będzie lokatorem załatwiał w urzędach skarbowych sprawy podatkowe, gdyż ma dobre serce i bierze minimalne wynagrodzenie.

Ponieważ Blimberg akurat miał do zapłacenia podatek lokalowy, wręczył więc Hochbergowi 50 zł. by zapłacił je na poczet podatku, ponadto Hochberg wziął tytułem wynagrodzenia „za fatygę” 2 i pół kilo mięsa i poszedł.

A jak poszedł, tak już więcej nie wrócił. Zaniepokojony Blimberg polecił do właściciela domu, który oświadczył, że nigdy nie miał zamiaru żadnemu Hochbergowi w powierzać administracji swego domu, że Hochberg to widocznie jakiś łobuz i kanciarz.

Wreszcie jednak władze policyjne kanciarza odnalazły.

Sąd Grodzki skazał Maksa Hochberga na trzy miesiące aresztu.

Jerzy Krzeczki.

ARTERYZYM powstaje wskutek zlej przemiany materii. Stosuj CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO.

z 100% CHOLEKINAZA H. NIEMOJEWSKIEGO. Broszury bezpłatnie. Labor. „Cholekinaza” Warszawa, Nowy Świat 5 oraz apt. i skł. apt.

Zatrute potrawy na weselu! Zagadkowa śmierć gościa.

Z Rybnika donoszą: O niezwykłym wypadku, jaki wydarzył się na uczcie weselnej donoszą z Radlina, w pow. rybnickim.

Bawiący na uczcie weselnej u szwagra, Pawła Kowala, w Radlinie Tomasz Mojżesz, po spożyciu potraw i napojów alkoholowych, zastał nagle i ciężko zachorował. Wijać się w bólach Mojżesza od

stawiono do szpitala w Wodzisławiu. Po zbadaniu chorego lekarze zarządzili natychmiastową operację, po której jednak Mojżesz następnego dnia zmarł. Wypadek ten wywołał w całej okolicy przynębiające wrażenie.

Dochodzenie celem ustalenia przyczyny tej zagadkowej śmierci przeprowadzają władze prokuratorskie w Rybniku.

Ojciec zastrzelił 5-letniego synka. FATALNE MANIPULOWANIE BRONIĄ.

Z Sosnowca donoszą: Tragiczny wypadek skutkiem nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną wydarzył się w firmie „Polmin” w Sosnowcu. Dozorca tej firmy Józef Kostrzewa, po kazując swemu 5-letniemu synowi Tadeuszowi służbowy pistolet spowodował wystrzał i położył syna trupem na miejscu. Nieszczęśliwemu dziecku kula przeszła

przez czołową część głowy. Wskazywano na to, że ojciec nie miał zamiaru strzelać na syna, a jedynie chciał go przestraszyć. Wobec tego Sąd Okręgowy w Sosnowcu, opisując w słowach pełnych rozpacz przebieg tragicznego zajścia.

Kostrzewa skazany został za nieumyślne zadanie śmierci swemu synowi na sześć miesięcy więzienia, z zawieszeniem wykonania kary na trzy lata.

RADIO-KĄCIK.

- PIĄTEK, 23 PAŹDZIERNIKA.
- Raszyn.
- 12.03 Muzyka wesoła — zespół Niny Mańskiej
  - 12.40 Wesoła sweterki — pogadanka
  - 12.50 Dziennik południowy
  - 13.00—14.00 Przerwa dla Krakowa
  - 13.00—15.00 Przerwa dla Warszawy
  - 14.00—15.00 Przerwa dla Katowic, Poznania, Torunia i Włocławka (dla Łodzi do g. 14.57)
  - 15.00 Wiadomości gospodarcze
  - 15.15 Programy lokalne
  - 16.15 Rozmowa z chorymi — ze Lwowa
  - 16.30 Pierwsza wigania pićni ludowych śląskich
  - 17.00 Bułgaria — kraj pićni (odczyt)
  - 17.15 Koncert solistów
  - 17.50 Encyklopedia mówiona — z Krakowa
  - 18.00 Pogadanka aktualna
  - 18.10 Wiadomości sportowe
  - 18.20 Programy lokalne
  - 18.50 Na targowisku — reportaż
  - 19.00 „Portret cesarza” — fragment z powieści Michała Rusinka pt. „Pluton z Dakkiej Łąki”
  - 19.20 Z pićnię po kraja
  - 19.45 Fragment operowy
  - 20.00 Muzyka angielska w wykonaniu orkiestry A. Hermana — z Krakowa
  - 20.45 Dziennik wieczorny
  - 20.55 Pogadanka aktualna
  - 21.00 Programy lokalne
  - 22.00 „Ogrodki udręczone” — skłecz
  - 22.45 Mała orkiestra P.R. z udziałem „Cawicki Rajdowej”
  - 23.00—23.30 Program lokalny dla Warszawy i Lwowa
- ŁÓDŹ, jak Raszyn, oraz:
- 13.00 Polskie przeboje — z płyt
  - 14.57 Łódzkie wiadomości giełdowe
  - 15.15 Koncert reklamowy
  - 15.40 Jak spędzić święta?
  - 15.45 Muzyka z płyt
  - 18.20 Muzyka taneczna na różnych instrumentach (płyty)
  - 18.50 Pogadanka popularna pt. „Tkaacz”
  - 21.00 Muzyka lekka z płyt — z Warszawy
- SOBOTA, 24 PAŹDZIERNIKA.
- Raszyn.
- 6.30 Pićnię poranna
  - 6.33 Gimnastyka

- 6.50 Muzyka z płyt
  - 7.15 Dziennik poranny
  - 7.25 Programy lokalne
  - 8.00 Audycja dla szkół
  - 8.10 Przerwa
  - 11.30 Audycja dla szkół
  - 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa
  - 12.03 Programy lokalne
  - 12.50 Dziennik południowy
  - 13.00—13.30 Przerwa dla Krakowa
  - 13.00—14.30 Przerwa dla Warszawy, Lwowa i Łodzi
  - 14.00—15.00 Przerwa dla Katowic, Poznania, Torunia i Włocławka
  - 14.30 Teatr Wybrańni dla dzieci starszych: „Maja”
  - 15.00 Wiadomości gospodarcze
  - 15.15 Programy lokalne
  - 16.15 Zespół Pawła Ryńska
  - 17.00 Seryady w wykonaniu Witolda Luczyńskiego (tenor)
  - 17.20 Utwory fortepianowe na 4 ręce
  - 17.50 Przegląd wydawnictw
  - 18.00 Pogadanka aktualna
  - 18.10 Wiadomości sportowe
  - 18.20 Programy lokalne
  - 18.50 Pogadanka aktualna
  - 19.00 Audycja dla Polaków z zagranicy: „Polskie wyprawy polarne”
  - 19.30 Koncert rozrywkowy ze Lwowa
  - 20.30 Nowości literackie
  - 20.45 Dziennik wieczorny
  - 20.55 Pogadanka aktualna
  - 21.00 Recital skrzypcew Efrema Zimbalista
  - 21.30 Koncert orkiestry symfonicznej P. R.
  - 22.00 „Kasnowa opowieść o miłości Rymwida i Anu” — z ilustracjami — parodia radiowa
  - 22.30 Muzyka taneczna oraz Bron. Horowicz — piosenki
  - 23.30—0.30 Programy lokalne dla Łodzi
- ŁÓDŹ, jak Raszyn, oraz:
- 7.25 Pare informacji
  - 7.30 Program na dziś
  - 7.35 Muzyka z płyt — z Warszawy
  - 12.03 Koncert rozrywkowy z płyt — z Warszawy
  - 12.40 Muzyka z płyt
  - 15.15 Koncert reklamowy
  - 15.40 Tańce Henryka Wieniawskiego — płyty
  - 15.55 O wszystkim po trochu
  - 16.00 Polska utwory fortepianowe — płyty
  - 18.20 „Anita” — nowela Witalisa Pileckiego
  - 18.35 Muzyka z płyt
  - 18.45 Chwilka artystyczna
  - 23.30—0.30 Koncert żyweń

HULANKI ZA PIENIĄDZE UCZNIÓW KARYGODNY POMYSŁ BEZROBOTNEGO

Z Bydgoszczy donoszą: Policja bydgoska wpadła na ślad niezwykłego oszusta. Okazał się nim 25-letni Bolesław Bogucki, mający już „poza sobą” bogatą przeszłość kryminalną. Tym razem Bogucki wpadł na oryginalny pomysł.

Będąc bezrobotnym, Bogucki całymi dniami wałęsał się w pobliżu jednej z szkół bydgoskich, gdzie nawiązał kontakt z kilkoma uczniakami. Upatrzył sobie trzech których częstował cukierkami, a pewnego razu ofiarował im nawet małe gumowe piłki. Tym zjednął sobie chłopców. Po pewnym czasie zwierzili się oni Boguckiemu że mają w szkolnej kasie oszczędności po kilkanaście złotych. O to właśnie oszustowi chodziło.

Zdołał namówić chłopców, by oszczędności te od nauczyciela odebrać i dalej na przechowanie jemu. Obiecał za to duży procent, czym złakomieni chłopcy dali się namówić i usiuchali rady oszusta.

Otrzymawszy około dwudziestu złotych Bogucki urządził sobie hulankę z kompanami.

Gdy dzieci przez dłuższy czas nie otrzymywały pieniędzy, zwierzili się rodzicom. W następstwie tego Bogucki został aresztowany, a obecnie znalazł się przed sądem, który wymierzył mu surową karę jednego roku więzienia, uzasadniając to faktem, że Bogucki działał z premedytacją, wyszukując naiwności i łatwości dzieci.

HENRI FALK.

Otrzeźwienie.

Przeczytał list następującej treści, adresowany do jego biura:

„Andrzej! Jeżeli pamięta Pan jeszcze małą Claudette, może wstąpi Pan któregoś dnia do niej na kieliszek portwina. Przypomnimy sobie słodkie chwile przeszłości już odległej, ale żywej jeszcze w pamięci... przynajmniej mojej... Wierna w duchu Cl. Leroux”.

Andrzej Fortin, wyglądający doskonale na swoje lata — liczył ich już czterdzieści pięć z górą — przypomniał sobie nagle miłosne przeżycie swej młodości — ładną, finezyjną i jasnowłosą „gwiazdeczkę” kabaretową, w której kochał się do szaleństwa zaraz po ukończeniu studiów prawniczych. Stał się mu w pamięci chwile oczekiwania przed teatrykami, gdzie śpiewała, i powroty do kokieterijnej antre sofi, w której przebywał nieraz do rana; wszystkie „tango”, przetaczone razami; wszystkie przyjemności i rozkosze młodości lat...

Do gabinetu jego weszła sekretarka po podpis sęta. Wezwał kilku kierowników wydziałów, wydał kilka rozkazów. Jako dyrektor wielkiego towarzystwa ubezpieczeń zajmował stanowisko odpowiedzialne. Gdy pozostał sam, powrócił do otrzymanego listu.

Pismo było zawsze jeszcze to samo, rozwięte, lekkie, jakby roześmiane... to samo pismo, które ongi wyznaczało spotkanie, lub odwolywało je, gdy „on” prokurator poważny — oznajmiał o swoim przybyciu. Fortin rozmyślał:

— Byłem ongi „gigolo” — ja z tym czerwieniącym się dziś nosem, swieżym u skroni i zółknętymi zębami... Byłem w bracie „od serca” — ja, człowiek żona

ty od lat dziesięciu — ojciec rodziny... Dzwonek telefonu przerwał jego marzenia... Odbył długą rozmowę z szefem wydziału prawnego. Odłożywszy słuchawkę, medytował w dalszym ciągu:

— Czego ona może chcieć ode mnie? Czyżby pieniądze?.. Papier listu jest wtworkny... mieszka na bulwarze Małesherbes... Wiem, że na żądanie bardzo bogatego protektora ongi opuściła scenę... Możliwe, że po prostu wróciła jej miłe wspomnienia przeszłości, jak mnie w tej chwili... Pójdę do niej dziś jeszcze... Tylko, czy pozna mnie?... Ale i ona zmienić się musiała bardzo... moja delikatna, finezyjna Claudette!...

Ułożył numer telefoniczny, podany na liście... I natychmiast poznał głos, świeży, wesoły, zawsze ten sam jeszcze, jak charakter pisma...

— Otrzymałem karteczkę pani — rzekł — jestem bardzo... ogromnie wzruszony... Będę u pani dziś jeszcze, około szóstej... Usłyszał, jak dawniej, śmiech perlisty i dziewczyny:

— I ja także jestem ogromnie wzruszona, strasznie ucieszona... A więc do widzenia wkrótce, Andrzej!... Dady!... — Claudy małeńska!...

Dom własny... Śniadanie rodzinne... Przy stole, z przeciwniejszej strony, Ewelina, trzydziestoletnia małżonka Andrzeja, ładna brunetka, żywa i wesoła, świetna pani domu. Pomiędzy rodzicami sześciolatnia Monika, dziewczynka dobrze wychowana, która odzywa się tylko wtedy, gdy jest pytana. Tygodniowy jadłospis śniadaniowy dziś przyniósł powtórzenie kotletów baranich, purée z kartofli, ser szwajcarski i owoce. Pani Fortinowa mówiła o drożyznie życia, sukniach przyjaciółek, nowych filmach i cenzurze Moniki, pracownicy ale mało zdolnej... Była przedostatnią w swej klasie...

— Odwagi! — rzekł z sarkazmem An-

rzej. — Jeszcze małeńki wysiłek, a nikogo już nie pozostawisz za sobą.

Monika wybuchnęła płaczem, a Ewelina karząc spojrzała na męża:

— Dzieci nie znają się na ironii, zwłaszcza, jeżeli jest niewłaściwie zastosowana.

— Ani dzieci, ani nikt tutaj — replikował.

— Idź do swych zadań, Moniko! — rzekła matka.

Dziewczynka wyszła z pokoju. Ewelina milczała, nadąsana. Andrzej podniósł się, idąc do palarni.

— Czy wychodzisz dziś po południu? — zapytał, aby coś powiedzieć.

— Mam herbatkę u Morełów. Spodzie wają się ciebie. Mam nadzieję, że przyjdiesz po mnie.

— Nie mogę dziś wieczorem. Mam za ległą pracę.

O wpół do piątej wyszedł z biura. Opanowała go żądza swobody: jak w gorące pchało go coś ku kobiecie, która — może — oszpecona latami, ociągała, pozostała dla niego mimo wszystko poezją młodości i uczucia.

Ubrał się staranniej niż zazwyczaj, a przed wizytą swoją posłał Claudette kosz róż. Pięknym w krawie sentymentu, wolnym krokiem wchodził po schodach, gdyż winda elektryczna wydawała mu się niestowarna w drodze do cudownej świątyni. Za dzwonił z czcą, stanąwszy na progu, jak u stóp ołtarza. Otworzyła mu przysadzista tęga służąca, sapiąc z pośpiechu.

Podał swoje nazwisko i wszedł do apartamentów, umebłowanych komfortowo, aczkolwiek w stylu nowoczesnym. W salko nie znajdowały się głębokie fotele, miękkie taburety, wielki fortepian koncertowy, odkryty różową, adamską kupa, a na nim szereg fotografii, na których poznawał Claudette w różnych rolach. Ale gdy weszła, nie poznał jej odrazu.

Wydawała się wyższa, może dlatego,

że była znacznie tęższa niż dawniej: po czciwa, gruba kobieta, w koronkowym pniu, o żywych kolorach i straszliwie jasnych włosach... Nigdy nie była tak jasną blondynką... Po dawniejszej Claudette pozostały tylko jasnoblękitne oczy o powiekach, obciążonych czernidłem, wspaniale białe zęby i świeży, dzwiczny głos, w którym chwilami odzywały się akcenty twardsze... Wyciągnęła do niego obie ręce:

— Andrzej! Jakże się cieszę, że widzę pana znowu!... Zawsze ten sam... prawie... — Jest pani bardzo uprzejma — rzekł z śmiechem trochę wymuszonym — i pozwoiła, że odwzajemnię ci tymże komplementem... — Och! ja! — rzekła szczerze i z humorem, — jestem sobie tęgą babą, ale nie sobie z tego nie robię!.. Jestem zdrowa żółdek mój funkcjonuje dobrze, mam z czego żyć... a więc — prawda? — nie mam powodu do narzekania, zważywszy czasy, w jakich żyjemy... Ale mówmy o panu: nie straciłaś pana z oka... Wiem, że jesteś żonaty i masz dzieci... Czy jesteś szczęśliwy? Jak ci się powodzi?... Wino białe, czy czerwone? Skosztuj tych ciasteczek... piekłam je sama... — Claudette... Claudy... myślę o czasach odległych, wskrzeszanych twym listem... — Nie rozczulajmy się — rzekła z wesołą swobodą — użyłam trochę zwrotów literackich, ponieważ wiem, że w gruncie rzeczy jesteś człowiekiem bardzo uczuciowym... Znam pana, Dady!... Jak ci smakuje moje ciasteczka? — Są doskonałe.

Spożywając słodczyce, przygotowane ręką Claudetty, doznawał uczucia zawodu i zażenowania: oczekiwał wspólnego nastroju serc na nutę przeszłości, lecz dawniejsza jego kochanka wydawała się solidnie zakorzeniona w teraźniejszości.

Przyglądał się jej ze zmieszaniem, niepokojem nieledwie. Zaśmiała się:

— Mam wrażenie, że nabrałam pana pod względem moralnym. Mój drogi przyjacielu, wspominajmy wszystko, co zechcesz, lecz nie zapomnijmy także o chwili bieżącej... Chcę prosić pana o przysługę... Och! nie dla mnie, ale dla syna mego.

— To pani ma syna? Ach! prawdziwie ślicznego malca, którego kiedyś zaprowadziłem do cyrku... — Tak właśnie: mego Fredzia... Miał wtedy siedem lat... a teraz trzydzieści dwa gdyż ja mam pięćdziesiąt!... — Pięćdziesiąt?... A ja sądziłem... że jesteśmy w jednym wieku?

W owych czasach byłam kokietką i nie chciałam się przyznać, że jestem starsza od ciebie... Ojóż, mój Fred pracuje u adwokata, lecz nie ma tam przyszłości dla siebie... Sądzę, że w twoim towarzystwie ubezpieczę, gdzie jest obszerny wydział prawny, coś znajdzie dla niego.

— Może — rzekł grzeczenie Andrzej — zobaczę, co zrobię się da.

— Oto i on! — rzekła matka.

Jasnowłosy mężczyzna, pięknej postawy, wszedł i silnym uściskiem ujął ociągałą rękę Andrzeja, który obiecał swoje poparcie. Potoczyła się miła, towarzyska rozmowa na temat drożyzny, mód, nowych filmów. I Andrzej myślał: „Jak w domu” — Pożegnał Claudette po „przyjacielskiej” wycieczce, w poczuciu, że przeszłość i sentymentalne pielgrzymki umarły na zawsze.

W domu zastał Ewelinę, która przed chwilą wróciła z wizyty. Była bardzo elegancka w sukni mody jutrzejszej i pachniała nowymi perfumami. Patrząc na nią, myślał: „Jest nieomal w tymże wieku, co syn Claudetty”... Była ładna i pończeta, jak kochanka. Otoczył ją ramieniem:

— Nie rozbiegaj się — rzekł — Pójdziemy dziś na obiad do restauracji... jak kochankowie... T. L. M.

Sędz...
W n...
Kurcw...
tig z...
z Krak...

Zau...
z dzieł...
przysta...
dziś ot...

Pel...
nam r...
rychlej...
rezygn...
na i j...
szym b...
bra sp...

„Jak...
celów...
Szc...
program...
przebie...
kopania...
Jedn...
Oto go...
niech n...

Po...
Na...
się zaw...
cyningo...
Stara...
próbe...
sportow...
Tytuł...
runkow...
strzelan...

Za...
ŁÓDŹ...
W d...
urządza...
stępują...
członk...
bowym...
godz...
flany...
obiad...
rzu...
W...
strza...
rozdani...
Po...
stości...

Na...
plikars...
Po żyw...
znaczn...
żył Am...
Poziom...

Komu...
Pel...
W p...
wygran...

10...
200...
1000...
500...
126483...
194046...
400...
68285...
200...
42388...
137788...
150...
11088...
30736...
49446...
79291...
127376

24 14...
718 967 20...
27 711 39...
671 99 922...
461 613 7...
906 817 7...
10214 1...
222 311 9...
5 14144 6...
83 16163 3...
18077 2...
267 403 2...
20055...
359 806 7...
407 334 6...
57 529 72...
27174 251...
403 70 82...
751

30003...
637 725 9...
718 66 87...
731 827 4...
745 633 7...
87 87 972...
60286...
972 42165...
715 876 9...
71 681 72...
478 539 6...
56 83 493...
90314...
64 52028...
442 554 7...
6 6150 45...
811 97 58...
32 313 62

WSZYSTKO JUŻ BYŁO... DEWALUACJA PRZED 2500 LAT.

Rewolucja gospodarcza w Atenach

Jeżeli komu się zdaje, że dewaluacja pieniądza jest pomysłem nowym, to do- wód... słabej znajomości historii. Znamy np. dość dobrze dewaluację przeprowadzoną około 2500 lat temu w Atenach przez Solona, sławnego prawo- dawcę i jednego z mędrców greckich. Dlaczego Solon postanowił zmniejszyć wartość pieniądza? Niepodobna tego zro- zumieć, jeżeli nie ma się pewnego pojęcia o panujących wtedy w państwie ateńskim stosunkach gospodarczych. Główne zna- czenie miała jeszcze po starożytności ziemska, ale obrót pieniężny istniał już od przeszło stu lat.

Wprowadzenie systemu pieniężnego dało się dotkliwie we znaki małym właścicielom ziemskim. Wartość pieniądza była w państwie ateńskim wyższa niż w sąsied- nych krajach. Spowodowało to spekulację, której wynikiem był

spadek cen produktów rolnych. To znów sprawiło, że właściciele małych posiadłości ziemskich zaczęli pożyczać pie- niądze od tych, którzy je mieli. Ponieważ zaś stopa procentowa była bardzo wysoka, kto raz wszedł na tę drogę, nie mógł już uwolnić się od długu, lecz — przeciwnie — pograżał się coraz głębiej. Wielu dłużni- ków musiało zastawić ziemię, przy czym nadzieja wykupienia zastawu była zupeł- nie znikoma. A kiedy nie mieli już nic — zastawiali siebie samych i mogli być sprze- dani jako niewolnicy za granicę. Najczę- ściej nowi właściciele ich dawnej posiadło- ści zatrzymywali ich jako dzierżawców.

Do wywłaszczonych rolników przyłą- czyli się rzemieślnicy i kupcy, mniej może ubodzy, ale pozbawieni praw politycznych, a przeto gwałtownie zwalczający arysto- krację. Na tym tle w państwie ateńskim szczyły się zamieszki. Ówczesni rewolu- cjoniści żądali reformy rolnej polegającej na równym podziale ziemi.

Solon zabronił udzielać pożyczek pod zastaw ludzi, przy czym nadał temu prze- pisowi moc wstępną. Dzięki temu **odzyskali wolność dłużnicy** już sprzedani w niewolę. Jednocześnie u- niemożliwił wszystkie umowy dotyczące za- stawu ziemi.

Ale wszystkie długi nie zostały w ten sposób skreślone. I teraz właśnie przyszła kolej na dewaluację pieniądza, która miała dwojakie ceł: ułatwienie spłaty długów i obniżenie stopy procentowej.

Według najwnej relacji historyka ateń- skiego z wieku IV przed naszą erą, opera- cja wyglądała tak:

„Mina (moneta obrachunkowa) miała tylko 63 drachmy; podzielono ją na sto drachm, tak że ci, którzy byli winni zna- czne sumy, płacąc tę sumę ilości drachm, ale mniej warty, zyskali na tym, wie- rzyciele zaś nic nie stracili”.

Wynikałoby z tego, że w zadziwiają- czo prosty sposób dokonano prawdziwego cudu: dłużnik zyskał na zmniejszeniu war-

tości drachmy, a wierzyciel na tym nie stracił.

Co zaszło w rzeczywistości? Nape- wno nie znano w Atenach przed Solonem miny, której wartość wynosiłaby tylko 63 drachmy; mina zawsze liczyła 100 drachm. Ale Solon zmniejszył wartość drachmy; dawna drachma ważyła prze- szło 6 gramów, nowa — 4,37 gr.

Wielu Ateńczyków uważało może, jak ów historyk, że właściwie nic się nie zmie- niło i że wszyscy powinni być zadowo- leni. Przecież kto pożyczył drachmę, o- trzymał od dłużnika... także drachmę. Sprytniejsi zrozumieli, co się święci

i zabraли się do spekulacji. Rzecz chara- kteryistyczna i świadcząca o małym pochle- bnej niezmienności natury ludzkiej; owi spekulanci, którzy dobrze się obłowili, na- leżeli do najbliższych przyjaciół Solona. Dowiedziawszy się zawczasu o zamierzo- nym dewaluacji zaczęli pożyczki na pra- wó i na lewo, aby zwrócić wierzycielom zdewaluowane drachmy. Sam Solon, zda- je się, nie był z nimi w znowie.

Koszty reformy ponieśli wierzyciele. Słowem — jak powiedział mędrzec — również starożytny — wszystko to już było. A nam się zdaje, że przeżywamy rzeczy niebываłe.

Wściekły pies morski zaatakował pływaka?

Pewien mężczyzna, który nie umiał pły- wać, kąpał się w okolicach Derbentu w morzu Kaspijskim. Umocował się na wor- ku gumowym, dzięki któremu trzymał się na powierzchni.

Znienacka został napadnięty przez psa morskiego. Bronił się rozpaczliwie pięściami, szczególnie usiłując obronić wo- rek gumowy.

Krzyki napadniętego zwały rybaków którzy uratowali go w ostatniej chwili. Pies

przeżył worek i gdyby nie rybacy napadnięty utonąłby. Rybacy uderzyli psa wiosem po głowie, pies uciekł na brzeg, gdzie został zabity. Nogi napadniętego były pokasane przez psa morskiego.

O wypadku zakomunikowano profeso- rowi przyrodznictwa uniwersytetu mo- skiewskiego P. Manteufelowi. Wypadek wywołał powszechne zainteresowanie, po- nieważ nikt dotąd nie słyszał o tym, aby pies morski, znany ze swego łagodnego charakteru napadł na człowieka. Prof. Man- teufel osobiście po raz pierwszy w życiu dowiedział się o takim wypadku. Zwrócił się więc do wybitnych fachowców, bada- nia których dotyczyły specjalnie psów morskich z prośbą o wyjaśnienie.

Nikt z tych specjalistów również nie słyszał o wypadku, aby pies morski napadł na człowieka. Wówczas prof. Manteufelowi przyszło na myśl, że zwierzę **mogło być wściekłe.**

Natychmiast wysłał telegram do Der-

bentu: „Pies morski wściekły. Zastosować zastrzyki”.

Teraz jednak wyłoniło się pytanie, w jaki sposób pies morski dostał wściekły- ny. Sądzić należy, że ugryzło go jakieś inne wściekłe zwierzę. Prof. Manteufel przypuszcza, że mógł być to szakal. Praw- dopodobnie pies młrski spoczywał na brzegu i jakiś wściekły szakal go ugryzł. Wściekłych szakali zaś wałęsa się naoko- lo Derbentu poddostatkiem.

Akcja pomocy zimowej dla bezrobotnych rozpoczęła!

Zainicjowana pod protektoratem Prezydenta RP. i GISZ. gen. Śmigłego-Rydza, a ześrodkowana w Ogólnopolskim Obywatelskim Komitecie pod przewodnictwem min. Opieki Społecznej Kościalskiego akcja zimowej pomocy bezrobotnym, rozwija się w całej pełni, skupiając coraz szersze warstwy społeczeństwa i organizacji spo- łecznych w tym obywatelskim czynie. Zdjęcie przedstawia delegację Prezydium Zarządu Głównego Federacji Polskich Związków Obrońców Ojczyzny z prezesem gen. Romanem Góreckim i prezesem Zw. Inwalidów Wojennych postem mjr. Wa- gnerem na czele, w czasie audyencji u ministra Opieki Społecznej Mariana Zyndram Kościalskiego w sprawie gremialnego przystąpienia wszystkich sfederowanych związków do akcji pomocy zimowej.

POSYPMY CUKIER POPIOŁEM... Ciekawy eksperyment.

Każdy może wykonać następujący eks- peryment: Umieśćmy kawałek cukru w pło- mieniu zapalki. Cukier nie będzie się palił choćbyśmy go tak długo w ogniu trzymali aż cała zapalka się nie zużyje. Posypmy jednak cukier popiołem z papierosa i u- mieścmy go nad palącą się zapalką, a zo- baczymy, że cukier zapłonie zrazu słabo, lecz stopniowo coraz silniej. Jest przy- tym rzecz ciekawą, że w procesie łącze- nia się drobin cukru z drobinami tlenu, bo na tym wskazuje palenie się cukru polega, drobin popiołu o tyle nie biorą udziału, że same przez ten proces nie zostają wca- le zmienione. Sam popiół lub mówiąc do- kładniej, sole zawarte w popiele, dopoma- gają tylko drobinom cukru w łączeniu się ich z drobinami tlenu, odgrywają rolę strę- zycieli. W jaki sposób one swą stręczy-

cielską funkcję wykonują, to nie jest do- tychczas ustalone. Otóż ciała zachowują- ce się w podobny sposób, jak popiół przy procesie łączenia się chemicznego dwu innych ciał ze sobą nazywają się kata- lizatorami. Obok innych katalizatorów, u- łatwiających chemiczne łączenie się ciał ze sobą istnieją antykatalizatory, które ta- kiemu łączeniu się przeciwdziałają. Tak np. można słomę uczynić ciałem trudno- palnym, przez to, że się ją zanurzy w wo- dnym roztworze soli, a następnie wysuszy. Tak łatwo zajmująca się od ognia słoma, poddana opisanemu zabiegowi zapala się trudno, a nawet gdy się zapali, pali się leniwie. Tutaj sól odegrała rolę antykatali- zatora, a więc czynnika utrudniającego pro- ces chemicznego łączenia się ciał.

HIGIENA POMIESZCZEŃ BIUROWYCH. NOWY PROJEKT DUNCZYKA.

Warunki zdrowotne pracy w biurach, bankach i urzędach nie zostały dotąd w żadnym państwie unormowane przez usta- wodawstwo ochronne pracy, mimo iż wa- runki te przedstawiają się w największej części bardzo niepomysłnie i przyczyniają się w dużym stopniu do obniżenia stanu zdrowotnego pracowników umysłowych. Jedynie w Anglii został ogłoszony w par- lamencie odpowiedni projekt ustawy. Nie- stety, w czasie debaty został on odrzuco- ny, jako nieodpowiedni.

Wobec aktualności zagadnienia wystą- piło ostatnio Międzynarodowe Biuro Pra- cy z inicjatywą uregulowania tej ważnej sprawy na terenie Międzynarodowym. Mia- nowicie, na ubiegłej IX sesji Komitetu hi- gieny przemysłowej wystąpił M. Gudions son, delegat Danii z wnioskiem, wyzwa- nym do opracowania przez ekspertów projektu norm higieny pracy biurowej.

Ogłoszony w specjalnej broszurze pro- jekt stara się przede wszystkim unormo- wać sprawę higieny pomieszczeń biuro- wych. „Lokal biurowy — czytamy w nim — powinien być zabezpieczony przed nad- miernymi wahańmi temperatury, wilgoc- ią i, o ile tylko możliwe, przed hałasem i wstrząśnieniami.

Wysokość pomieszczeń nie powinna być mniejsza niż 3 m. Na jedną osobę po- winno przypadać co najmniej 12 m. sześć- przestrzni. Sufit i ściany powinny być ma- lowane na biało, od dołu zaś do wyso- kości 2 m. farbą olejną. Jest rzeczą pożą- daną, aby podłogi były pokryte linoleum, lub gumą w celu ochrony nóg przed zim- nem; posadzki dębowe nie powinny być śliskie”.

W dalszych częściach omawia projekt jakie powinno być oświetlenie biura, na- turalne i sztuczne, jak wietrzyć i opalać pomieszczenia biurowe. Temperatura w- ziemie powinna wynosić około 20 stopni Celsjusza. Ważne znaczenie ma budowa stołów i stółków, których wymiary powin- ny odpowiadać normom fizycznym pracu- jących.

W końcu omawia projekt sprawę nie- których urządzeń higienicznych jak umy- walni, spłuwaczek, ustępów, szatni, jadal- ni, pomieszczeń dla wypoczynku itp.

Wysuniecie przez Międzynarodowe Biu- ro Pracy tak niesłusznie dotąd zaniedba- nej sprawy higieny pracy w biurach i o- pracowanie zasadniczych norm przez kompetentnych specjalistów wypełnia do- tkliwie dotąd odczuwaną we wszystkich państwach lukę.

H. RABE

Powieść współczesna

STRESZCZENIE.

Słynny aktor Rumny dowiedział się od swo- jej dawnej kochanki Konstancji Bevergen, że pod- czas pożaru teatru zginął ich syn Janek Wojde- ki, o którym myślał, że dawno nie żyje. Janka wychowywano w sierocińcu pod opieką zarządza- jącego Taylora i nie znał on swej matki ani ojca. Z pożaru uratował go polski dziennikarz Marek, który dokonał szeregu ciekawych odkryć a plonęcej widowni.

Mąż Konstancji Bevergen spekulował na gieł- dzie razem z potentatem finansowym Leverstonem który zginął w czasie pożaru. Po jego śmierci oka- zało się, że Bevergenowi grozi bankructwo.

PIĄTEK.

Jak na swoje czternaście lat Janek Wojdecki był wyjątkowo wzdorny, gdy chodziło o stosunki z ludźmi, którzy w mniejszym czy większym stopniu byli dlań w gruncie rzeczy obcy. Wówczas się mar- twił, chociaż milcząco i smutny.

Teraz właśnie przechodził te przykre chwile z winy pani Konstancji, która daw- niej widywała się z nim niedość często.

jak sądził, a w ostatnich dniach zupełnie go zaniedbała. Zauważył to dawno, lecz nie przejmował się zbyt, oddając się z młodzieńczym egoizmem i zapałem po- lowaniu na maklerów; refleksje zjawyły się później, gdy mozolne poszukiwania nie dały żadnego wyniku i wskutek tego za- częły nudzić.

Ochłodził stopniowo do roli detektywa, która zamiast spodziewanych silnych wra- żeń zesłała przedko do szarej czynności dłu- giego, cierpliwego wyczekiwania i żmud- nej obserwacji różnych twarzy niepodob- nych do siebie o tyle, że jedne były peł- ne, drugie szcuple, młode lub stare, za-adowolone czy zgorzkniałe.

Zaczął tęsknić do Konstancji i czuł tym większy żal do niej, że się spotykał z nią teraz rzadko i dorywczo.

Panna Rembianka przerwała rozmowę z Markiem i zapytała: — Co ci jest, Janku?

Chłopak wzruszył ramionami.

— Nic, proszę pani. Przykro mi, że sprawa stoi na martwym punkcie.

Dziewczyna zbliżyła się, ujęła go za głowę i zajrzała w oczy.

— Kłamać to ty wcale nie umiesz, mój chłopcze — rzekła z uśmiechem. — No, gadaj prędko, co cię boli?

Marek się wzmieszał. Miał wrażenie, że wie, co Janka gnębi — sam był w takiej samej, nawet gorszej sytuacji, widział po- za tym, że te pytania sprawiają mu wielką przykrość, więc chciał mu pomóc.

— Rozumiem go doskonale — wtrącił prędko. — Denerwuje się, bo przecież szu- kamy bez końca i do niczego nie możemy dojść.

Dziewczyna ściągnęła brwi. — Też kłamstwo... — mruknęła ledwo dosłyszalnie.

Janek uwolnił się z jej rąk, przeszedł parę razy przez pokój; stanął nagle przed Markiem.

— A... jak się okazało, proszę pana, że ja m... słuszność — zaczął niepew- nym, łamiącym się z podniecenia głosem. — I dlatego trzeba było czekać! Mówił pan ciągle, że powinienem się odnosić ina- czej do pani Konstancji. No i co? Kto ma rację teraz?... Zawsze tak bywa! — do- wodził z dziecinny uporem. — Z począt- ku człowiekiem się zajmuję... każdy coś radzi, każdy powiada, że chce jak najlepiej a potem... — Przelknął parę razy. — Te- raz już sam nie wiem, co ze mną będzie!

Wszyscy mną rozporządzają, jakbym nie był człowiekiem, tylko jakimś przedmiotem... — Z wyrazem rozpaczliwej bez- nadziei spuścił głowę i dodał cicho: — Gdybym wiedział, kto ma prawo do mnie... U nas w szkole każdy ma do kogo pójść,

a ja nie... Z dnia na dzień człowiek czeka i nic... to nieladnie przecież. Pan Rumny też chciał coś dla mnie zrobić i już go wię- ciej nie widzę... Niech pan przynajmniej u- przedzi zawczasu, kiedy będzie miał mnie dość... może panna Helena mną się zaopie- kuje trochę, bo mnie najpóźniej poznała... a jak i to się skończy, to naprawdę nie wiem, co będzie... — zachłystnął się, urwał zawstydzony bardzo i zagryzł wargę.

Zmieszany i zaskoczony Marek spoj- rzał na pannę Rembiankę, chrząknął i chciał coś powiedzieć, lecz nie zdążył, bo chłopak odwrócił się nagle i wybiegł z po- koju.

Po kilku chwilach kłopotliwego milcze- nia panna Rembianka zapytała w zamyśle- niu: — Niech pan powie, panie Marku, jak się przedstawia właściwie sprawa z Jan- kiem? Kim jest ta pani Konstancja?

Łętowski wzruszył nieznacznie ramio- nami.

— Ta pani jest żoną plantatora holen- derskiego — odpowiedział wstrzemięzli- wie.

— Nie o to mi chodzi, panie Marku. Co tę panią łączy z chłopcem? Czy Janek jest sierotą?

— Nie wiem. Nigdy nic nie słyszałem o jego rodzicach. Mam wrażenie, że on sam nic o tym nie wie.

— Więc nie sierota, na pewno... A czy pan nie wie, jakie jest panieńskie nazwisko pani Konstancji? Może Woydecka?

Marek spojrzął na nią z najwyższym zdumieniem.

— Co za pomysł! — zawołał wzburzo- ny. — Skąd pani to wzięła?

— Ach, panie Marku, przecież to jest

zupełnie jasne!... Zdaje mi się, że Janek jest jej nieślubnym dzieckiem. — Łętowski poruszył się niespokojnie, lecz nie dała mu przysiąc do słowa. — Bo jakie pan wy- tłumaczy, że takie proste, ludzkie rzeczy, jak naprzykład pójście z czternastoletnim chłopcem do cukierni, otacza się tajemni- nością?... Na mój rozum mogłaby powie- dzieć mężowi, że się opiekuje Jankiem jak- o synem przyjaciółki lub znajomej... czy poprostu z sentymentu dla rodaka na ob- czyźnie. Ale ona ma nieczyste sumienie i boi się, że mąż trafi przypadkowo na praw- dę i dowie się wszystkiego o jej przeszło- ści... —

Marek nie wytrzymał. — Pani ma wyjątkowo bujną wyobraź- nię, panno Heleno — przerwał surowo. — Mało znam panią Konstancję, ale mu- szę powiedzieć, że w każdym razie nie ro- bi wrażenia... nie robi wrażenia... —

— ... by się mogła w kimś zakochać? dokończyła dziewczyna, widząc, że Marek ułknął, szukając odpowiedniego określe- nia. — Nie, panie Marku, powiedzmy, że nie kocha męża, jak wynika z pańskich słów, ale to wcale nie znaczy, że należy do rzadkiego typu kobiet, które są niezdo- ne do prawdziwej miłości. Uważam, że przeciwnie — pod tym względem musi mieć z sobą silne przeżycia.

Marek wstał, poszedł w inny kąt po- koju i usiadł przy wolnym stole.

— Nie wiem, proszę pani, nie znam się na tych rzeczach. — Wyjął z szuflady plik papierów. — Przepraszam, panno Heleno, agencja żąda ode mnie próbnych korespon- dencji. Napiszęm już jedną, chciałym ją włożyć trochę przed wysłaniem.

(D. c. n.)